

Ріокъ XII. Скрентонъ, Па., Четверъ 20-го Октября, 1904. Число 42.

Vol. XII. Scranton, Pa., Thursday, October 20, 1904. No. 42.

Дуже важне!

Подаємо до відомости всімъ Братствамъ и вѣдѣламъ Рус. Нар. Союза и всімъ поодинокимъ членамъ, що на VIII-й Головної Конвенції Р. Н. Союзу в Шамонинѣ, Па. делегаты ухвалили, що номдй членъ Р. Н. Союзу має платити разъ въ роцѣ въ мѣсяці Децембру 25 центѣвъ на желѣзний фондъ.

Ся ухвала була оголошена въ органѣ Союзу „Свободѣ“ число 26. зъ дня 30. Юніа, 1904.

Длятого поручає ся всімъ членамъ Р. Н. Союзу вынонати сю ухвалу. Хто сего не зробить стратить всѣ права членскій до організації Р. Н. Союзу.

К. Кирчовъ, предс.,
С. Ядловскій, секр.,
А. Шаршонъ, касієръ.

НОВИНКИ.

Гладику редакторъ „Правды“ засуджений на \$2000 кары утѣкає!

Якъ звѣсно Гладикъ въ своїй „казетѣ“ кидавъ підлі брехні на о. Стефановича бувшого предсѣдателя „Союза“ и на Р. Н. Союзъ, щобы ту такъ дорогу для насъ організацію зничити и підкопати до неї довѣре середъ американскихъ Русинѣвъ. Щобы показати передъ свѣтомъ якимъ підлымъ оружіємъ воює Гладикъ и его компанія, заскарживъ його о. Стефановичъ передъ судъ въ Нью-Йорку. Розправа выказала безосновну брехню Гладика и судія засудивъ його на \$2000 кары. Але якъ бувъ Гладикъ вѣдвжний въ киданю брехні, такъ коли побачивъ, що свѣдки зѣзнають на его некористь, чмигнувъ зъ розправы.

— ДНЯ 10. Окт. 904 зѣхались священники зъ цѣлои Канады до Винніперу въ справахъ нарадъ організації самостійнои греческой руской церкви въ Канадѣ, и на реколекції духовній. Такожъ выдали новий катехизмъ.

— ВЪ ОДНОЇ каменіцѣ въ Нью-Йорку, що зве ся „фарма Шрикера“ въ протягу пѣтьохъ днівъ умерло нагло 15 осібъ, котрі жили зъ собою въ дружнихъ вѣдносинахъ. Нагла смерть и такого числа осібъ звернула на себе увагу коронера и полиції, котрі припускають, що причиною смерти була затроне на горѣвка, котру всѣ пили, зѣбравшись на гостині у одной зъ помершихъ родинь.

— ВЪ РУКИ ню-йорской полиції попалась книжка, де суть порады для салѣоністівъ, якъ мають подрабляти горѣвку, щобы мала гарну краску, а при томъ, щобы дуже тано коштувала. Ї тамъ подані рѣжні фарбы якими належить фарбувати горѣвку. Лікарѣ дослѣдили, що въ тыхъ фарбахъ є багато отруѣ. Не дивниця отже, що въ одномъ домѣ померло наразъ ажъ 15 осібъ, напивши ся горѣвки. Мусѣла она бути подроблена такъ, якъ въ той книжцѣ подано. Отжѣ осторожно зъ горѣвкою.

— НА индійскомъ островѣ Ст. Люція помѣжъ тамошними жителями є пересудъ, що хто посѣдає сердце и руки бѣлои дитини, може творити чудеса. Недавно пропала тамъ одному бѣлому емігрантови дитина. По якомъ часѣ довѣдавъ ся, що дитину його порвавъ якийсь Индіянинъ, вырѣзавъ єѣ сердце, повѣдти навъ руки и голосивъ мѣжъ народомъ, що вѣнь теперъ въ силѣ творити чудеса.

— НА оденъ склепъ въ Нью-Йорку напало 14. жовтня вечеромъ трохъ опришкѣвъ. Купецъ бувъ въ той часъ еще въ склепѣ. Оденъ зъ опришкѣвъ сильнымъ ударомъ фляшки по головѣ оголомивъ купця такъ, що той зъ розчерепаною головою поваливъ ся підъ ляду. Тогдѣ всѣ три кинулись чимъ скорше до рабунку. Слуга того склепу

почувъ черезъ стѣну якийсь незвычайный стукѣтъ въ склепѣ. Узброєный въ дружокъ входить до склепу и застає тамъ трохъ опришкѣвъ бущуючихъ въ касѣ. Не надумуючись довго, кинувъ ся на нихъ зъ дручкомъ. Злочинцѣ поутѣкали. Полиція пустилась за ними въ погоню. Властитель склепу такъ тяжко раненый, що нема надѣѣ удержати його при житю.

— НА одной улицѣ въ Нью-Йорку, патрулюющей тамъ полісменъ знайшовъ набой динамітовый, котрый лежавъ на шинѣ трамвайовой. Забравъ отже динамітъ и посѣпшивъ на поліційну стацію. По дорозѣ, коли переходивъ черезъ другу улицу, знайшовъ на шинѣ трамвайовой другій динамітовый патронъ. Хто се підложивъ, годѣ довѣдатись.

— ПРИ одной зъ найбільше оживленихъ улицъ въ Нью-Йорку, оденъ полісменъ приловивъ кількохъ хлопцѣвъ на крадѣжи дробныхъ предметѣвъ. Хлопцѣ по вѣдсидженю кары пошли на волю. Въ кілька день пѣзнѣйше отримавъ згаданий полісменъ листъ зъ погрозою, що зѣстане забитый. Полисменъ дѣйшовъ, що листъ сей писавъ оденъ зъ покаранихъ хлопцѣвъ, и приарештувавъ його.

— ЗЪ Вѣдня доносять про страшне убійство. Одна родина запросила до себе 70-лѣтнього дуже маючого чоловічка на гостину. Коли вѣнь прийшовъ, мужъ зъ жѣнкою напали на немѣчного старця, убили його и обрабували. Тѣло забитого порѣзали на кусники и зашили въ мѣшокъ. По сповненю сего страшного убійства, десь цезли. Полиція слѣдить за ними.

— ВЪ Нью-Йорку засудивъ судія до дому поправъ ажъ до повнолѣтности 15-лѣтнього хлопця, котрый передъ кількома днями кинувъ ся на 20-лѣтню дѣвчану и зачавъ єѣ дусити,

причѣмъ вытягавъ зъ кипенѣ мопонку зъ грѣшми. Дѣвчина мала на стѣлько силы, що затримала нападника, доки не надѣйшовъ полісменъ.

— ВЪ Джерзи Сіті, Н. Й. приведено на поліцію 6-лѣтнього хлопця, оскарженого о крадѣжъ \$2.50. Рѣчь мала ся такъ. Хлопецъ мешкавъ у родичѣвъ и спавъ въ хатѣ. Коли однакъ трафивъ ся родичамъ якийсь чоловікъ на мешкане, тогдѣ выгнали дитину зъ хаты и казали почувати въ пивницѣ. Дитинѣ було тамъ за зимно и впростила ся у сусѣда на нѣчь. Въ нѣчи укравъ 6-лѣтний хлопецъ своему добродѣви \$2.50 и той вѣддавъ його на поліцію. Судія засудивъ батька малолѣтнього злочинця на \$50 кары за те, що не опѣкувавъ ся дитиною, а малолетого злодѣя вѣддавъ до дому поправы.

— ВЪ Гобокенѣ приловила молода дѣвчина злодѣя въ помешканю на горячѣмъ учинку и такъ довго кричала, доки не зѣбгли ся сусѣды, а вѣдтакъ и полиція, котра забрала зѣ собою лакомого на чуже добро.

— СИЛА любви показує ся найлѣпше въ подѣѣ, яка сильно заворушила передъ кількома днями умы мешканцѣвъ англійского мѣстечка Лютервортъ. Оденъ молодой тамошний горожанинъ покинувъ молоденьку жѣночку, зъ котрою недавно оженивъ ся, и утѣкъ зъ одною дамою, що має 19, выразно девѣнадцатеро дѣтей и громадку внуковъ. Псзаякъ зѣбглець забравъ изъ собою деякі предмети, що були власностію жѣнки, полиція глядає дуже пильно за залюбленою парою.

— НѢМЕЦКІЙ цѣсаръ Вільгельмъ окруживъ ся товариствомъ великанѣвъ. На лежать до неї его адъютантъ фонъ Пліскофъ, що є найбільшимъ офіцеромъ въ нѣмецкой арміи; генераль

фонъ Шоль и ротмайстеръ фонъ Кляйстъ, що мають понадъ 2 метры высоты. Крѣмъ нихъ належить до дружины сержантъ Поллегаверъ и подофіцеръ Тапшлікъ, оба найбільші подофіцеры въ нѣмецкомъ войску.

— ВЪ низшихъ верствахъ англійского населеня на стала въ послѣднемъ часѣ мода надавати нові имена для новонародженихъ. Мѣжъ робѣтничюю верствою стало особливо популярнымъ имя Курокі, котре найчастѣйше надають новонародженимъ при хрестѣ. По выказамъ духовенства, подѣ тымъ именемъ записанъ въ англійскій церковній книги сотки дѣтей мужеского пола, що родили ся въ сѣмъ роцѣ. Многі Англійцѣ дають своимъ синамъ имя Оку або подвѣйне Оку-Курокі.

— ТЫСЯЧЬ пятьсотъ лѣтъ минуло вѣдъ часу, якъ зѣ церковныхъ вежъ вѣдзвали ся першій разъ дзвонны. Першій христіане зѣвѣмъ не знали дзвонѣвъ. На богослуженя скликували людей голоснымъ кликомъ, калаталами або молотками, якъ теперъ Жиды. Першій дзвѣнь вѣдозвавъ ся въ р. 403 на вежѣ церкви въ Нолѣ въ Італіи. На думку завести дзвонны прийшовъ епископъ Павлінъ, взявъ собѣ до сего взорець изъ цѣвѣтѣвъ, званыхъ теперъ дзвѣнками и конваліями. Доки загаломъ заведено дзвонны, минуло ще богато лѣтъ, ажъ папа Савініянъ въ р. 590 завѣвъ ихъ по всѣхъ церквахъ римскихъ. И ему першому дзвонили дзвонны на похоронахъ.

— ПЕРЕБУВАЮЧОГЪ въ Тартаровѣ пов. надвѣрнянского въ Галичинѣ на ловахъ у кн. Ліхтенштайна, російского генерала на вѣдпустѣ и властителя копалень золота на Уралі, кн. Демидова покликано передъ кількома днями телеграфічно на поле войны. Щобы прибути на часъ до

Петербурга, куды его покликано, кн. Демидовъ замовивъ собѣ безпроводочой спеціальный поѣздъ до Станиславова. Прибувши сюды изъ своимъ адъютантомъ, всѣвъ до поспѣшного поѣзду и выѣхавъ до Росіи. Наочні свѣдки оповѣдають, що російскій генераль одержавши телеграфічне покликание на поле войны, выбухъ плачемъ.

— Хотите, щобы вашъ грошъ безопасно и скоро бул высланъ до старого краю, то вамъ то зробить John Nemeth, 457 Washington St. New York, N. Y.

— ЗАЧУВАЄМО, що о. Обушкевичъ пхавъ ся до школы правити въ Симпсонѣ, Па. але тамошній люде (бывшій парохіяне о. Обушкевича) поставили на дверяхъ полісменѣвъ и не допустили его до середины.

Симъ разомъ справдилась на о. Обуш. та пословица, що хто чимъ воює, той вѣдъ сего гине.

— НА руки о. Тимкевича зложили на Руску Бурсу отей добродѣѣ слѣдуючі датки: О. Н. Струтинскій 14.20, Ю. Живанъ 1.00, Василь Петровичъ зѣбрані на Онтарио 3.00, Бл. пам. Бачинскій 10.00 — разомъ 28.20 дол.

О. Тимкевичъ,
69 Linden st., Yonkers, N. Y.

40 тысячъ акрѣвъ — доброй, уроджайной землѣ на спродажъ въ Вирджиніи по \$6 до \$15 за акеръ.

Такъжѣ є 340 акрова фарма до аренды на добрыхъ услѣвахъ.

Голосити ся до:
J. Jelinek,
1116 Pine Alley,
Braddock, Pa.

Хто зашле
Иванови Неметови докладні адресы Русинѣвъ и Полянѣвъ праціючихъ по плейвахъ въ Америкѣ, той достане красный дарунокъ.
John Nemeth, 457 Washington St., New York.

ДАРОМЪ ДОСТАНЕТЕ!
Нову докторску книжку мѣстачу въ собѣ цѣнній інформація и рады для мужчинъ, жѣнокъ и дѣтей, сля пошлете свое имя на адресъ:
P. O. Box 248, Madison Sq., New York

О підземнихъ скарбахъ.

Розповѣвъ Андрѣй Мамѣньскій.

(Далѣше.)

Коли мы зъ олѣю выгнали кероселень и бензину, то нагрѣваемо той олѣй въ котлѣ далѣ, ажъ вонъ буде горячій на 200 300 степенѣвъ. При той температурѣ, при томъ теплѣ, виходять зъ олѣю зновъ инчі газы. Тѣ газы называють ся: гексанъ, гептанъ и октанъ. Тѣ три газы згустять ся въ рурѣ и сплынуть въ резервуаръ. Б язы течъ и тая течъ, що повстала зъ тыхъ трохъ газѣвъ е власне нафта. Такъ мы зъ олѣю выгнали и нафту.

Олѣй, що оставъ въ котлѣ, стае поволи що разъ густѣйшій. Огрѣваймо его далѣ по надъ 300 степенѣвъ. Коли огрѣваемо по надъ 300 степенѣвъ, то зъ него буде виходити пара; вона згустять ся а коли охолодити ся въ рурѣ то въ резервуарѣ достаемо теперь вже не течъ а тѣло густе — парафіну. Зъ парафіны робимо свѣчки, котрыми давнѣйше всюды свѣтили. Теперь вже зъ парафіны не роблять свѣчокъ, бо тѣ свѣчки не дуже добрі. Теперь роблять свѣчки зъ стеарины. Такъ мы зъ олѣю достали кѣлька рѣзныхъ продуктѣвъ: кероселень, бензину, нафту и парафіну.

Що осталось въ котлѣ?

Въ котлѣ оставъ ся останокъ густый, подобный до асфальту або теру. Зъ того теру достаемо по рѣзныхъ операціяхъ коксъ.

Той цѣлый способъ выдумавъ въ Америцѣ ученый Сіліманъ а въ Галичинѣ Лукасевичъ и то называе ся фракціонована дестіляція.

Нафту яку мы достали зъ олѣю, не можемо однако заразъ уживати. Би мусить ся найперше очистити зъ примѣшокъ мінеральныхъ, а очищуе ся черезъ сѣрчану кислоту. Потѣмъ тую нафту выбѣлюе ся на сонци и продаеся.

Якъ познати добру нафту?

Вы бачили, що зъ олѣю, якій бувъ въ котлѣ, мы выгнали рѣзні газы: кероселень, бензину и нафту. Вы бачили, що всѣ тѣ газы згустились въ течъ. Вы бачили, що сама нафта то не одинъ газъ, а три газы змѣшані зъ собою: гексанъ, гептанъ и октанъ.

Подумайте теперь, що коли мы олѣй выдобули зъ землѣ, то въ нѣмъ були ще инчі газы, котрі на воздусѣ заразъ повтѣкали въ воздухъ.

Теперь я вамъ скажу, що тѣ газы, що насампередъ повтѣкали въ воздухъ дуже легко запалюють ся и выбухають. Подумайте теперь, що й кероселень и бензина легко запалюють ся и выбухають, лекше якъ нафта.

Коли отже наллемо въ начинѣ олѣю земного, то зъ него будутъ виходити тѣ легко запальні газы, хотъ мы ихъ не видимо. Коли отже надъ олѣмъ держимо сѣрничку, то воздухъ въ котрѣмъ е газы зъ олѣю, запалюеся и выбухае.

Такъ само коли мы нафты добре не очистили, то е, коли мы зъ неі не цѣлкомъ выгнали легко запальні газы, то вони, коли часомъ переверне ся лямпа, можуть запалити ся и выбухнути. Зъ того походить богато нещастя.

Щобы отже познати добру нафту, то наливаеся еѣ въ черепокъ, нагрѣваеся легко до 40 степенѣвъ и коли вона при той температурѣ не выдѣлюе запальныхъ газѣвъ, то е добра. Въ доброй нафтѣ згасне сѣрничка, бо въ нѣй нема легко запальныхъ газѣвъ. Чимъ горячѣйше въ хатѣ, тымъ лекше выдѣлюють ся запальні газы. Тому на веѣляхъ въ горячихъ хатахъ треба уважати на лампы.

Я сказаъ, що останокъ зъ олѣю е асфальтъ або теръ. Асфальтъ плывае на Мори Мертвѣмъ на водѣ, о томъ знаете зъ бібліѣ. На одномъ островѣ, на Трінідадѣ творить вѣтъ въ земли грубу верству, широку и довгу на 2 кілометры.

Асфальту уживаеся до кальфатрованя кораблѣвъ, на папу дахову, на кіты и фірнісы.

Коли асфальтъ змѣшаемо зъ порошокъ вапняковъ, пѣскомъ и камѣнчиками, то достаемо вапнякъ асфальтовый що служить на тротуары, а асфальтъ зъ пѣскомъ и мукою вапняною на покрыте стѣны и даховѣ.

Коли я розповѣвъ, якъ достаеся зъ олѣю нафта, розповѣмъ теперь, де и якъ олѣй земный находитъ ся.

Вы зрозумѣли, що олѣй земный е мѣшаниною рѣзныхъ течей. Вы бачили що кола тѣ течі только трошка нагрѣваемо, то вони замѣняють ся въ газъ.

Тѣ течі, то е олѣй земный находитъ ся глубоко въ земли въ пѣску, або въ рѣни, або въ вапняку. Олѣй не може отже находити ся въ твердомъ камѣню, а только въ такомъ, що мае поры, дѣрочки. Понеже глубше въ земли е теплѣше, то вы зрозумѣте, що зъ олѣю выдѣлюють ся тамъ газы легко запальні. А що кождый газъ лекшій якъ течъ, то тѣ газы щѣлинами достають ся на верха землѣ и виходять. Подумайте теперь, що на такомъ мѣсці де виходить такой газъ, хтось кодысь розпаливъ огонь. То той газъ зачне горѣти и горитъ такъ довго, якъ довго вѣтъ виходить изъ землѣ. Такъ на Кавказѣ коло мѣста Баку е одно мѣсце, де зъ землѣ выбухае огонь и той огонь усе го-

рить. Народъ называе той огонь вѣчный огонь и молить ся до него.

Черезъ такой огонь можемо познати, що въ земли е нафта. Понятіе можемо одтакъ ще выясне. Хто бувъ коли на багнахъ, видѣвъ що вода полискуеся до сонця рѣзными барвами, такъ якъ дуга. То походить зъ того, що на водѣ е тонесенька поволока нафты. Та нафта досталась зъ землѣ на верхъ.

Въ коломыскѣмъ повѣтѣ, въ Галичинѣ, бачимо неразъ на рѣчкахъ такую поволоку нафты або олѣю, и той олѣй осѣдае неразъ на камѣню грубою на палець верстою мази.

Коли такъ люди познають, що въ земли е нафта, то починають вертѣти и коли довертять ся до версты землѣ, що наскла олѣмъ, тодѣ олѣй той подѣ тисненемъ газѣвъ починае нагло зъ великою силою вытраскати. И отъ читаемо неразъ, що нафта при верченю вытраскае въ такомъ множествѣ, що не выстарчить начинъ и резервуарѣвъ, и вона втѣкае въ долины и въ рѣки. Зъ такой дѣры нафта вытраскае неразъ кѣлька мѣсяцѣвъ. Зъ нафтою виходять такожъ газы. Тѣ газы ловить ся такожъ въ крыті резервуары и тѣ газы служать до оналюваня и освѣчуваня мѣстъ, далѣ по фабрыкахъ до обертаня машинъ и въ металургіи.

Де находитъ ся нафта?

Нафта находитъ ся у всѣхъ формаціяхъ, але не у всѣхъ краяхъ. Наибольше нафты мае Пенсилвенія и Кавказъ. Трохи нафты мае и Галичина.

Що до формацій, въ якихъ нафта находитъ ся. то въ Галичинѣ и на Кавказѣ вона находитъ ся въ Терціерѣ, а въ Пенсилвеніи въ Девоні и въ Угли.

Зъ водки взялась въ земли нафта?

Учені кажуть, що вона походить зъ рослинъ и звѣрять а именно зъ товщи.

Мабуть воно такъ и е. Бо коли мы товщъ въ замкненѣмъ сосудѣ при великомъ тисненю дуже сильно нагрѣваемо, то повстае течъ подобна цѣлкомъ до олѣю земного.

При нафтѣ розкажу ще коротко про озокеритъ або воскъ земный.

Е то подобна до воску пчѣльного густа маса, котра топить ся межі 56 а 82 степенемъ.

Озокеритъ находитъ ся головно въ Бориславѣ въ Галичинѣ. Вѣтъ находитъ ся або въ правильныхъ верствахъ, або втисненый въ щѣлины скаль.

Зъ воску земного достаемо парафіну и церизину и трохи нафты.

Що до продукціи, то 35 процентъ усеи продукціи нафтовой свѣта припадае на Кавказъ. Нафта кавказка робить конкуренцію нафтѣ американской на азійскихъ рынкахъ.

Що до Полученныхъ Державъ, то продукція ихъ выносила въ 1901 р. 69,389.000 бариллохъ вартости 66,417.000 дол.

Якъ до теперь давали нафту головно стейты: Огайо, Вестъ Вирджинія и Пенсилвенія, такъ теперь выступаютъ яко нафтові конкуренты Тексасъ и Калифорнія.

Ж е л ѣ з о.

Коли мы розказали про тѣ мінералы, котрі служать намъ яко опалъ и свѣтло, перейдемо теперь до иншихъ, особливо до одного такого, зъ которого роблять плугъ и сокиру. Вы мабуть знаете, якій то металлъ. Я буду однакъ розказувати о желѣзѣ не только тому, що цѣкаво о нѣмъ чогось довѣдатися, але такожъ тому, що богато нашего народа працѣе въ Пітсбургу и иншихъ мѣсцяхъ Пенсилвеніи, Огайо и Іллинойс въ майнахъ и фабрыкахъ желѣза.

Починаючи розказувати о желѣзѣ, спитаю, що люди робили тогдѣ, якъ ще желѣза не знали? Зъ чого робили сокиры и пилки и ножѣ — тѣ конче потрібні знаряды, безъ котрыхъ зъ дерева нѣчого не можна зобити, навѣтъ кия не можъ вырубати, хіба выломати.

Отже тодѣ, якъ люди не знали желѣза и инчого металлу робили вони топѣрцѣ и ножѣ зъ твердого камѣня. Той камѣнь то дуже твердый кремѣнь и называеся „огневый камѣнь“. Учені воднайпили на многихъ мѣсцяхъ такой камѣнный ножѣ, топѣрцѣ и пилки. Въ Старѣмъ Краю найдено богато такихъ ножѣвъ на Покуту въ Белелуѣ. Розумѣеся, щобы зъ такого кремню зробити ножѣ, треба було страхъ богато напрудоватися, бо не легко вылупати камѣнь такъ, щобы бувъ хоть троха острый. Зъ такими ножами и сокирами треба було кѣлька день часу, щобы стяти хоть тоненьке дерево. Доперва познѣше навчилися люди добувати металлъ, и робити зъ него знаряды.

Желѣзо належить до металлѣвъ и такъ якъ и инчі металлѣ: золото, сѣрбло, мѣдь, цина — находитъ ся въ земли. Однако дуже рѣдко находимо металлъ чистыми. Звычайно е металлъ змѣшанный зъ якоюсь домѣшкою и той металлъ зъ домѣшкою называеся руда. Зъ той руды треба доперва выплавити металлъ. Только золото, сѣрбло и платина находитъ ся чисті. Коли металлъ не е чистый, а зъ домѣшкою, то ученій каже, що той металлъ находитъ ся въ химічнѣмъ полученю, а мы по просту будемо говорити, що вѣтъ е змѣшанный зъ иншимъ якимъ матеріяломъ, зъ инчимъ тѣломъ. Коли металлъ не любитъ лучити ся зъ инчимъ тѣломъ, то

называемо его благороднымъ. Такихъ благородныхъ металлѣвъ мало, бо только золото, сѣрбло и платина. Суть чисті або благородні.

Де и якъ находятъ ся металлѣ?

Чому золота на земли менче якъ желѣза?

Мы знаемо вже, що земля була пlynною масою. Тому зрозумѣемо, що коли вона почала остигати, то на той масѣ плывала на верха лекша починаюча творити ся скорупа камѣнна. Неоднѣ бачивъ, що якъ въ розтоплѣне желѣзо кинути камѣнь, то вѣтъ буде плывати, якъ дерево на водѣ; се дѣеся тому бо желѣзо тяжше якъ камѣнь тому вѣтъ плывае на желѣзѣ. Може навѣтъ дехто бачивъ, що якъ въ живѣ сѣрбло кинути кусокъ желѣза, то тое желѣзо буде такою плывати, такожъ тому що живе сѣрбло е ще тяжше якъ желѣзо, а лекшій тѣла усе плывають на тяжшихъ.

Такъ скорупа землѣ е утворена зъ камня, а поднею е маса, и та маса чимъ далѣ въ глубъ землѣ тымъ тяжша. Колижъ руды металеві и металлъ самі тяжшій якъ камѣнь, то зъ того виходить, що чимъ глубше въ землю тымъ больше мусить тамъ бути руды металевыхъ розтоплѣныхъ, въ рѣзныхъ сполученяхъ, або й чистыхъ металлѣвъ.

Я напишу въ порядку рѣзні тѣла, послѣ ихъ тягару.

Дерево (наилекше), вода, камѣне, желѣзо, мѣдь, сѣрбло, олово, живе сѣрбло або ртуть, золото и платина (наитяжпій).

Зъ того може зрозумѣте, що чимъ глибше въ землю, тымъ больше буде тамъ находити ся тяжкихъ металлѣвъ. Скорупа землѣ е камѣнна, подѣ тою скорупою въ земли е маса, котра часомъ выливаеся яко лавъ зъ вулканѣвъ и въ той лавѣ е вже трошка больше металлѣвъ и то тымъ больше зъ чимъ большеи глубина лавъ виходить. Коли по многихъ лѣтахъ земля дуже остигне и скорупа на землѣ стане дуже груба, то лавъ буде зъ самой глубины землѣ выкидати богато золота и тодѣ буде воно на верха.

Вы зрозумѣте теперь ще одно, а именно то, чому на свѣтѣ желѣза больше якъ мѣди, мѣди больше якъ сѣрбла, а сѣрбла больше якъ платины и золота. Се тому, що желѣзо лекше якъ мѣдь, сѣрбло, золото и воно находитъ ся близше подѣ землею, якъ тамтѣ металлъ и при выбуху зъ нутра землѣ може выляти ся лавъ богатша въ желѣзо якъ, на примѣръ, въ мѣдь. Такъ само сѣрбла мусить бути менче якъ мѣди, а вже найменше золота и платины.

Зъ того, що я розказавъ, слѣдѣе такожъ причина, чому пожиточні руды находитъ ся усе въ камѣню вулканічнѣмъ, або еруптивнѣмъ, а не находитъ ся въ камѣню знесенѣмъ зъ гѣръ водою то е въ верствахъ седіментарныхъ, або осаджѣныхъ зъ воды або нанесѣныхъ и що чимъ глубше копати въ томъ камѣню вулканічнѣмъ, тымъ больше и тымъ до рождшій находимо тамъ руды и чисті металлѣ. Тому такожъ богатство мінералѣвъ находимо майже только въ горахъ, бо власне черезъ фалдоване землѣ, спѣднѣи глубокий версты достаються на верха.

Я сказаъ, що металлѣвъ е наибольше въ вулканічныхъ горахъ. Вони находятъ ся однако и въ седіментарныхъ нанесѣныхъ верствахъ. Якъ се сталося?

Представмо собѣ утворену першу грубу камѣнну скорупу. Всякій зрозумѣе, що въ нѣй мусять бути и примѣшки тяжшихъ рудъ зъ большеи глубины, бо огняній, пекольный силы усе перемѣшували и перевѣтали и выкидали зъ глубины на верха неразъ тяжше, а зъ верха въ спѣдъ лекше. Въ тую скорупу опѣся всяка вода и выполѣкувала руды, які въ дробнѣи сколъкости находились въ скорупѣ. Въ той скорупѣ творились щѣлины большіи и меншіи и тая вода плыла тыми щѣлинами. Тѣ щѣлины перетинали неразъ и познѣшій седіментарній версты, — въ нихъ значить такожъ выливалася вода и осаджувала неразъ руду, яка була перше въ нѣй розпущена, а яку забрала зъ першої скорупы.

Познѣше вода выполѣкувала металлъ и зъ познѣшихъ, еруптивныхъ скаль и знесила той металлъ до небудь на одно мѣсце и осаджувала. Треба бо знати, що нема такого камня, въ котрый бы вода не вникала. Всюды вона вникае, выполѣкуе поволи металлъ, плыве невидимо тоненькими жилками; тѣ жилки лучать ся въ большій, тѣ ще въ большій артеріи и ними зноситеся вода розпущеный металлъ дѣе въ одно мѣсце, чи то въ камени вулканічнѣмъ, чи въ седіментѣ або осадѣ и осаджуе яко руду.

Такъ отже металлѣвъ треба шукати або въ вулканічнѣмъ камѣню або въ первѣснѣи скорупѣ, бо всѣ металлѣ находитъ ся первѣсно або въ одномъ або въ другой.

Але можуть вони находити ся и въ осадовыхъ покладахъ, только треба знати, що туды достаються або зъ вулканічныхъ скаль або зъ первѣснои скорупы.

Що вода выполѣкувала металлъ зъ першої скорупы камѣнной, доказавъ ученій Ляндбергеръ. Вѣтъ найшовъ въ камѣню спѣднои скорупы: мѣдь, олово, кобальтъ, никель, вѣсмуть, сѣрбло, арсенъ, желѣзо, антимоны и цину, особливо въ камѣню званѣмъ міка, авгитѣ, оливинѣ и розовикѣ.

(Далѣше буде)

Безъ вступ-ного до Р. Н. Союза!!!

Дорогі Братя, Русины!

Въ котрого въ васъ е сердце, котребы не пало до любовю до своей родины, до вашей сестрички, до вашей брата, до вашихъ сердцю найдорозжихъ няня и мамы, що десь тамъ за далекиимъ Океаномъ въ нашой обдертой вѣтчинѣ ожидаютъ помочи вѣдь своего сынка, вѣдь своей донечки, котрой поѣхали на зарѣбки до сей богатой крайны?

Въ кого е сердце, чтобы не любило свою родину, жену и дѣточки, тотъ твои кѣты, дорогій брате, котрыми ты такъ тѣшишь ся, котрымъ бажаешь щастя и просишь Господа лягаючи и встаючи о добру долю для нихъ, а котрыхъ ты идучи до работы, припортаешь до своего сердца, цѣлуешь и прашаешь ся зъ ними, бо незнаешь чи назадъ повернемъ — такъ въ цѣлості здоровъ, чи нѣ.

Може тебе дорогій брате присиплють глубокий майны, може тебе машина въ фабрицѣ розторочить, може десь на твоихъ косткахъ будутъ американскій докторы практиковати и учитись? Все можливе, но ты, брате Русине, не знаешь сего напередъ.

Для того дорогій брате Русине, если ты любишь свою рѣдну маму, няню, брата, сестру, дѣточки и свою дорогу жену — люби ихъ правдиво и вѣрно такъ, чтобы та любовь була и по смерти твой, котра то смерть ходитъ за тобою слѣдами каждой хвилѣ. Люби ихъ, чтобы колись та любовь була осолодою твоимъ рѣднымъ. А она буде тогды осолодою, коли ты забезпечишь ся въ организаціи Руско Народный Союзъ.

Уважай брате, що ты бѣдный, ты не годенъ зроби маетку, котрого бысь полишивъ свой рѣдинѣ.

Твой долларъ, котрый тяжко заробишь, есть роздѣленный на хлѣбъ, соль, на кавалокъ мяса, на все, що тобѣ конечно потрѣбне до того житя и твоей тяжкой працѣ — отже ты не годенъ зашпаровати богато на випадокъ нещастя.

Пригадай собѣ брате якъ привезли твоего сусѣда забитого, котрый полишивъ жену и дробнѣ дѣточки — о не бувъ въ Союзѣ. На него добры люде сколектовали та похоронили тѣло, а що зъ женою сталось? Она бѣдна умлѣвала зъ розпуки, бо стратила мужа, стратила кормителя дѣточокъ, она чулась нещасливою вѣдь усьхъ, она чулась понижена, опущена, бо бѣднѣ еѣ дѣточки звязали тотѣ руки, котры бы могли запрацювати на кавалокъ хлѣба. А що, брате, зъ другимъ твоимъ приятелемъ сталось, котрый повертавъ зъ работы и тренъ въ дорожѣ его забивъ? Правда, привезли его, похоронили ве-

личаво, все приятель по-сходились — и памятникъ на него положили, правда, бѣдна жена рыдала, плакала и дѣти плакали за своимъ дорогимъ няньомъ, котрый днесъ такъ ихъ сердечно прашае и пошовъ до работы. Но мати каже: цитѣте дѣточки, цитѣте; няньо намъ лишивъ грошѣ въ „Союзѣ“; достанемо и поѣдемо до нашего краю, до бабцѣ и тамъ собѣ купимо хату. Тамъ буде намъ добре...

Отожь дорогій братя Русины, Руско Народный Союзъ буде принимати здоровыхъ Русинѣвъ въ мѣсяцю Сѣчню (Януару) 1905 безъ вступного вѣдь першого року житя до 31, а вѣдь 31 до 45 за половину вступного.

Для того приступайте братя численно, поки часъ, поки здоровье маете. Не вважайте на вашъ молодой вѣкъ, не вважайте на ваше здоровье, на вашу силу, бо то все якъ бы позичене. Днесъ маете, завтра по нѣмъ. Рускій Народный Союзъ платитъ за 70 цѣнт. мѣсячного, 600 дол. посмертного за мужа, за утрату ока 100, за утрату ноги або руки 200 дол.; за жену 300 дол.

Записуйте свои дѣточки, бо достанете больше якъ въ якѣй чужѣй асекураціи.

Вступайте громадно а нѣколи не пожалуете того марного гроша, котрымъ забезпечуете свою родину а и вашу любовь до родины.

Н. Мирчовъ,
предс. Р. Н. Союза.

122 НОВЫХЪ ЧЛЕНОВЪ.

Въ мѣсяцю Септембру приступили до „Р. Н. Союза“ слѣдующ новѣ братства и члены:

- Братство Пр. Богор. въ Olyphant, Pa.
Закшиковский Петро
Брутинъ Иванъ
Бичъ Иванъ
Худикъ Иванъ
Блѣшъ Андрѣй
Бараникъ Иванъ
Клижъ Михайло
Полянский Микола
Сосницкий Дмитро
Солецкий Иванъ
Добрянский Иванъ
Сосницкий Милько
Баганъ Михайло
Духанъ Дмитро
Блѣшъ Михайло
Бисльовский Микола
Гнатшко Макарь
Баганъ Василь
Гоцанъ Иванъ
Мурайко Василь
Шуръ Иванъ
Бѣга Володимиръ
Павловский Гриць
Полянский Василь
Солецкий Василь
Гулячокъ Микола
Середняцкий Василь
Бенцалъ Василь
Добошъ Михайло
Сосницкий Федоръ
Шеремета Петро
- В. 1. Слѣдичка Осипъ
Лазовский Михайло
В. 3. Бодакъ Стефанъ
В. 4. Мадзуля Амброзий
Головачъ Романъ
В. 8. Тарбай Илько
Рущкий Филипъ
В. 9. Жиличъ Теодоръ
В. 15. Романъчакъ Василь
В. 16. Федоръвъ Андрѣй
Бмети Илько

- Прокопъ Михайло
Вавакъ Арсеній
Тхѣръ Алексій
Галушка Федоръ
Гзечъ Андрѣй
Рѣбей Василь
Рѣбей Федоръ
Богоса Василь
Дзурба Стефанъ
Митришинъ Митро
Гамерский Михайло
Гарнага Андрѣй
Юрчакъ Онуфрій
Москали Антонъ
Росоха Митро

- В. 20. Рижаничъ Адамъ
В. 25. Ющакъ Гнатъ
В. 27. Сивуличъ Иванъ
Капецъ Анна, дитина
В. 30. Мейза Иванъ
Пославский Иванъ
В. 40. Арданъ Микола
В. 41. Семсѣна Василь
В. 42. Жиличъ Амброзий
Шафранъ Анна, дитина
В. 45. Головачъ Стефанъ
Булякъ Стефанъ
В. 46. Бигуль Юрко
Катреничъ Михайло
В. 50. Федакъ Акимъ
Майба Осипъ
В. 53. Собота Осипъ
Дудичъ Арсеній
Адамъ Николай
Фуцла Константинъ
Беднарчикъ Стефанъ
Вахновский Леонъ
В. 55. Бушъ Онуфрій
Колодѣй Иванъ
В. 56. Бравчикъ Михайло
Левицкий Михайло

- В. 58. Васѣвъ Гриць, дитина
В. 59. Тешнаръ Петро, дитина
В. 61. Гдуля Иванъ
Колеса Михайло
Прочо Юрій
В. 62. Андрейко Дежко
Микулякъ Павло
В. 64. Андрело Василь
В. 67. Порада Иванъ
В. 76. Козура Иванъ
Бѣлянчянский Илько
Гутъ Митро
Бѣлянский Гаврило
Станьчакъ Трофій
В. 80. Качайло Василь
Канчѣръ Федоръ
Рошко Федоръ
В. 82. Наребецкий Стефанъ
Пастырикъ Иванъ
Пастырикъ Михайло
В. 85. Берѣцкий Иванъ
Ильчянский Томъ
Барицкий Антонъ
Бубнякъ Михайло
Стахура Григорій
Бубнякъ Михайло
В. 95. Даньчакъ Иванъ
В. 102. Рогаль Стефанъ
Господаръ Юлій
Рогаль Иванъ
В. 108. Лефка Наталія, дитина
В. 109. Галайда Иванъ
В. 110. Дубикъ Андрей
В. 112. Штундьякъ Теодоръ
Ваповский Микола
В. 113. Паѣтѣвский Михайло
Цапаръ Петро
В. 114. Псаръ Иванъ
Козакъ Василь

С. Ядловский,
голов. секретарь.

Справоздане касове

„Рус Народ. Союзъ“ за мѣсяць Септемберъ 1904.

Ч. бажуче

2088 Granville, N. Y. Бр. св. Георг.	14.60
2089 Gradatim, Pa. М. Р. Н. С.	11.40
2090 Cohoes, N. Y. М. Р. Н. С.	11.73
2091 Jersey City, N. J. М. Р. Н. С.	92.40
2092 Taylor, Pa. М. Р. Н. С.	9.30
2093 Hastings, N. Y. М. Р. Н. С.	8.90
2094 Franklin Furnace, N. J. М. Р. Н. С.	8.00
2095 Ellworth, Pa. М. Р. Н. С.	16.34
2096 Ramey, Pa. М. Р. Н. С.	49.32
2097 Carnegie, Pa. Бр. св. Петра и Павла	60.50
2098 Dunlo, Pa. Бр. св. П. и П.	23.24
2099 Glen Lyon, Pa. Бр. св. П. и П.	23.32
2100 Leetsdale, Pa. Бр. св. П. и П.	19.55
2101 Beaver Meadows, Pa. Бр. св. Мих.	18.24
2102 Cannonsburg, Pa. Бр. св. Арх. Мих.	30.50
2103 Terryville Conn., Бр. св. Арх. Михаила	6.00
2104 Butler, Pa. Бр. св. Арх. Михаила	24.60
2105 McKeepsort, Pa. Бр. св. Й. Хрест.	97.46
2106 Centralia, Pa. Бр. св. Й. Хрест.	11.48
2107 Buffalo, N. Y. Бр. св. Й. Хрест.	46.95
2108 Manown, Pa. Бр. св. О. Никол.	37.43
2109 Passaic, N. J. Бр. св. О. Николая	31.51
2110 Perth Amboy, N. J. Бр. св. О. Николая	30.36
2111 Powhatan, W. Va. Бр. Пр. Богор.	16.29
2112 McAdoo, Pa. Бр. Пр. Богород.	78.25
2113 Mahanoy Plane, Pa. Бр. св. пр. Илия	35.45
2114 New York, N. Y. Тов. Зоря	12.00
2115 Rhone, Pa. Бр. св. Спаса	20.85
2116 Pittsburg, Pa. Бр. св. Никол.	175.14
2117 Allegheny, Pa. Бр. Пр. Богород.	31.00
2118 Trauger, Pa. Бр. св. Й. Хрест.	29.00
2119 Auburn, N. Y. Бр. св. О. Николая	30.84
2120 Hazleton, Pa. Бр. св. Арх. Мих.	79.60
2121 Eleanor, Pa. Бр. св. Арх. Михаила	31.24
2122 Desloge, Mo. Бр. св. Й. Хрест.	45.79
2123 Seymour, Conn. Бр. св. Й. Хр.	15.30
2124 Waterbury, Conn. М. Р. Н. С.	22.80
2125 Olyphant, Pa. Бр. Пр. Богор.	28.46
2126 New Philadelphia, Pa. Бр. св. Арх. Мих.	11.70
2127 Yatesboro, Pa. М. Р. Н. С.	11.78
2128 Jersey City, N. J. Клюбъ 4-охъ Мих.	9.97
2129 Sayre, Pa. Бр. Пресв. Богор.	10.40
2130 Chicago, Ill. М. Р. Н. С.	10.00
2131 Monessen, Pa. Бр. св. Й. Хрест.	37.53
2132 Mutual, Pa. Бр. св. Й. Хрест.	7.18
2133 Fredericktown, Pa. Бр. св. П. и П.	18.02
2134 Jessup, Pa. Бр. св. П. и П.	38.50
2135 Syracuse, N. Y. Бр. св. П. и П.	28.91
2136 Westmoreland City, Pa. Бр. св. Арх. Мих.	28.22
2137 Priceburg, Pa. Бр. св. Василия	50.36
2138 New Florence, Pa. Бр. св. Василия	9.10
2139 Scottdale, Pa. Бр. св. Й. Хрест.	27.16

2140 New Alexandria, Pa. Бр. св. П. и П.	26.50
2141 Pleasant Valley, Pa. Бр. св. Арх. Мих.	17.51
2142 Jersey City, N. J. Тов. Родина	5.43
2143 Plymouth, Pa. Бр. св. П. и П.	103.65
2144 Cleveland, O. Бр. св. П. и П.	16.80
2145 Ford City, Pa. Бр. св. О. Николая	50.70
2146 Minersville, Pa. Бр. св. О. Николая	77.70
2147 Mt. Carmel, Pa. Бр. св. Волод.	21.49
2148 Marion Heights, Pa. М. Р. Н. С.	9.05
2149 Shamokin, Pa. Бр. св. Йосифа	17.32
2150 Denning, Ark. Бр. Пр. Богор.	4.25
2151 Belle Vernon, Pa. Бр. Пр. Богор.	20.10
2152 Cross Fork, Pa. Бр. Пр. Богород.	13.17
2153 Elizabeth, N. J. М. Р. Н. С.	31.76
2154 Shamokin, Pa. М. Р. Н. С.	212.30
2155 West Pawlet, Vt. Бр. Покр. Пр. Богор.	20.25
2156 Mt. Carmel, Pa. Сестр. бр. Пр. Богород.	8.57
2157 Breslau, Pa. Бр. св. Андр.	64.00
2158 Baltimore, Md. Бр. св. П. и П.	11.88
2159 Elmira N. Y. Бр. св. Арх. Мих.	22.11
2160 Ansonia, Conn. М. Р. Н. С.	21.25
2161 McKeesport, Pa. Бр. св. Ольги	10.05
2162 Alden Sta., Pa. Бр. св. Волод.	18.77
2163 Lopez, Pa. Бр. св. О. Николая	11.00
2164 Scranton, Pa. Бр. св. прор. Илия	83.25
2165 Cleveland, O. Бр. св. О. Николая	9.15
2166 Mayfield, Pa. М. Р. Н. С.	10.90
2167 Troy, N. Y. Бр. св. О. Николая	24.80
2168 Glen Lyon, Pa. Сестр. бр. Пр. Богор.	19.06
2169 Brooklyn, N. Y. М. Р. Н. С.	13.22
2170 Mt. Carmel, Pa. Бр. П. и П.	34.90
2171 Simpson, Pa. Бр. св. Василия	30.55
2172 Philadelphia, Pa. Тов. Любовь	16.60
2173 Old Forge, Pa. М. Р. Н. С.	4.20
2174 Yorkville, O. М. Р. Н. С.	8.57
2175 Olyphant, Pa. Бр. св. Й. Хрест	155.74
2176 New York, N. Y. Бр. св. Андр.	26.19
2177 St. Clair, Pa. Бр. Пр. Богород.	29.71
2178 St. Louis, Mo. Бр. св. Арх. Михаила	46.17
2179 Mt. Carmel, Pa. Бр. св. Димитр.	30.49
2180 New York, N. Y. Бр. св. Волод.	17.40
2181 Yonkers, N. Y. М. Р. Н. С.	75.35
2182 Meyersdale, Pa. Бр. св. Юрія	7.00
2183 Lansford, Pa. Бр. Пр. Богор.	150.78
2184 Allegheny, Pa. Тов. Поступъ	11.88
2185 Newark, N. J. Бр. св. Й. Хрест.	16.90
2186 Shenandoah, Pa. М. Р. Н. С.	11.00
2187 Ansonia, Conn. Бр. св. П. и П.	34.45
2188 Homestead, Pa. Бр. св. Арх. Мих.	21.48
2189 Cleveland, O. Бр. св. П. и П.	18.50

Разомъ приходъ за Септемберъ б. р. 3,356.92
Готѣвка зъ концемъ Августа б. р. 17,116.07
Разодъ доходъ .. 20,472.99

Розходъ за Септемберъ:	
Посмертне по бл. п. Маріи Пѣтухъ Carnegie, Pa. ..	300.00
„ „ „ „ Маріи Нахай Yonkers, N. Y. ..	300.00
„ „ „ „ Маріи Вѣльчачкой Shamokin, Pa. ..	300.00
„ „ „ „ Фтеоніи Бурила St. Louis, Mo. ..	300.00
„ „ „ „ Розалии Ковалевской Olyphant, Pa. ..	300.00
„ „ „ „ Лешко Гойда Lansford, Pa.	500.00
„ „ „ „ Аннѣ Прегонъ Yonkers, N. Y. ..	300.00
Сирѣтска часть по Михайлѣ Гойсанъ Carnegie, Pa. ..	300.00
Часть сирѣтскихъ грошей по Томку Ковальчикъ Shamokin, Pa. ..	72.00
Запомога Маріи Салмонъ Shamokin, Pa.	50.00
Органъ Союза за Септемберъ б. р.	471.20
Платня Голов. Урядникѣвъ за Септемберъ б. р.	105.00
Почтовѣ выдатки Голов. секретара за Септемберъ	13.99
За справы кортовѣ адвокатъ	67.50
Разомъ розходъ за Септемберъ	3,379.69
Зѣставлене:	
Разомъ доходъ	20,472.99
Розходъ за мѣсяць септемберъ	3,379.69
Готѣвка зъ концемъ септембра б. р.	17,093.30
Пожички	1,369.90
Загальный станъ касы зъ концемъ септембра б. р. \$18,463.20	
А. Шармонъ, касієръ, С. Ядловскій, секретарь, Б. Мирчовъ, председатель.	

Читайте, що каже Дръ Ландесъ:

Я маю найбольшу практику въ Снолученныхъ Державахъ, Канадѣ, Мексико и Полудневой Америкѣ.

Черезъ 20 лѣтъ я лѣчивъ Але сли можешь бути вы-
лѣченный, я тебе вылѣчу.
Лѣчу лишь мужчинъ. Що небусть тобѣ долагас
Але и вылѣчую ихъ. скажи або напиши менѣ.
Вылѣчу каждый выпадокъ Хоробы жѣхура и почокъ.
до якого ся возмѣ. Хоробы крови и шкѣры.
Если е не до вылѣченя не Утрата памяти.
беру ся до него. Утрата мужеской силы.
Сли не можешь бути вылѣ- Утрата живѣтности.
ченный, скажу, тобѣ во- Лѣчу безъ болю, не вздер-
тверто. жую вѣдь працѣ.

Щѣ року лѣчу тысячѣ людей.

Роблю сотки операцій що мѣсяця.

Вылѣчу тя дома, сли не можешь прийти до мене.

Памятай: Порада особиста або листовна даромъ.

Сли еси хорый зайди або напиши до

DR. LEONARD LANDES,

140 E. 22nd St., New York, N. Y.

„SVOBODA“

(LIBERTY)

The Ruthenian (Little Russian) Weekly
published every Thursday
at 209-211 Linden Str., Scranton, Pa.

JNO. J. ARDAN,
Publisher and Editor.

Terms: Two dollars a year.

Established 1893

Advertising rates furnished
on application.

Entered as second-class matter July 16,
1903 at the post office at Scranton, Pa.
under the Act of Congress of March 3,
1879.

„Свобода“

часопись для русского народа въ
Америцѣ и органъ „Р. Н. Союзъ“,
выходитъ по вторнику въ Четвергъ
и коштуе:

Въ Америцѣ на рікѣ \$2.00
До старого краю на рікѣ \$2.00
Въ Америцѣ на півъ року \$1.00
До старого краю на півъ року \$1.00

Оплачувати газету треба впе-
редъ за горы (напередъ).

Гроші треба посилати въ режістровані-
ймихъ листѣ, або черезъ експресовый, або
почтовый money order (монн ордеръ). Мо-
ney order, то в карточку, котру доставите
підъ почтара або агента на експресовій
офісѣ, підлатъ намъ, бо безъ того мы не
можемо грошей дістати.

Адресъ:

„SVOBODA“

Box 353,

SCRANTON, PA.

Новый телефонъ Номеръ 787

Безименныхъ дописей не
принимается.

Хто хоче, щобъ его адресъ змі-
нити мусить подати намъ, кромѣ
нового, такожъ свой старый адресъ.

Замѣтки.

Всѣмъ, кому здає ся, що
зъ москвофілами можлива
яка небудь спільна робота,
радімо прочитати послѣдній
числа «Свѣта» и ньюорской
казеты. Може хочъ тогды
спаде имъ зъ очей полуда.

Що москвофілы способны
лишь рити и что се ихъ
одинока цѣль, на се вказу-
вали мы вже не разъ. Не
завадитъ однакъ вказати и
на послѣдній доказъ ихъ
киринѣ. Хто бы мѣгъ по-
думати примѣромъ, що мо-
сквофілы будутъ кидати ся
навѣть на такую институцію
якъ Руска Бурса? А однакъ
справдѣ они такъ роблять.
Писали вже неразъ по сво-
ихъ часописяхъ, старакчись
підорвати у народа довѣ-
ріє до Бурсы, а теперъ
кричать, що Бурса е вла-
сностію о. Тамкевича. Не
знати чому больше дивува-
тись, чи вѣдлости москво-
фільскихъ писакѣвъ, чи глу-
потѣ тихъ, котрі ихъ пи-
сання читають и ихъ слуша-
ють. Дурнотѣ, кажемо, бо
кождый разумный чоловікъ
мусить прийти до заключе-
ня, що не може бути при-
ятелемъ руского народа той,
кто выступаетъ ворожо про-
тивъ его просвѣты.

Листъ друкований въ
«Свободѣ» набравъ вели-
кого переполоху мѣжъ мо-
сквофілами. И не дивно.
Москвофільске царство, се
царство тьмы. Москвофілы
любятъ темноту, бо въ
нѣй легче могутъ робити

свою поллу роботу. Свѣтла-
они боятъ ся, бо еслибъ
люде бачили ихъ, какими они
дѣйсно е, то вѣдвернулись
бы вѣдъ нихъ и не хотѣли
зъ ними мати нѣчо спѣль-
ного. Листъ сей освѣтивъ
ихъ и они заворушились
якъ тѣ какпочѣ, коли до
темного нѣсця де они си-
дять — принести свѣтло.
Старають ся себе оправду-
вати кажучи, що листъ бувъ
перекрученный, взятый зъ
выходка и т. и. И одно и
друге — брехня, якою хо-
тятъ заслѣпяти людемъ о-
чи. Фактъ фактомъ остає,
що москвофілы залицались
рѣвночасно и до Василіяны
и до Тихона и до «Фарме-
ра» и до «Правды» — а се
выстарчає для ихъ характе-
ристики.

Зъ їзлѣ всеславянскій
вѣдбувъ ся, але москвофілы
хочъ брали въ нѣмъ участь
якось нѣякъ не придержу-
ють ся его ухвалѣ.

Восьмохъ угорскихъ свя-
щенниковъ їздили скаргити
о. Годобая до апостольского
делегата у Вашингтонѣ и
до кардинала Гибонса. Мѣжъ
тими що їздили на скаргу,
бачамо имена оо. Е. Сата-
лы, М. Балого, К. Лаври-
шина, И Сабова и Ал. Го-
лошняя. Мабуть о. Годоба-
еви буде выточенный канѣ-
ничный процесъ.

Листъ изъ Старого краю

Тяжко жити Русинамъ
підъ лаяцкимъ ярмомъ въ
Галичинѣ. Соромно е при-
знаватись чоловікови чи
цѣлому народови, що його
кривдять, бо се показує на
его слабѣсть та безсилле.
Не даймо ся кривдити! От-
се повинно бути нашимъ
кличомъ. А Поляки крив-
дять насъ на кождѣмъ кро-
цѣ, и мы се терпеливо зно-
симо и вѣдкликуємось лишь
до справедливости, але хи-
ба Божою, бо людской чень
нема въ Галичинѣ. Такое
староство, що стоить на
сторожи интересѣвъ не
Польщѣ але австрійской
державы, оно въ Галичинѣ
обсаджено Поляками та
рѣжними зайдами якъ ста-
роста „Свобода“ въ Тов-
мачи, котрій такъ заслѣпле-
ній шовінізмомъ, що мина-
ють ся зѣ справедливостію,
и всюду, де лишь можуть
будують Польшу а гно-
блять Русинѣвъ. Се справдѣ
передъ цѣлымъ свѣтомъ со-
ромно, чтобы щось подоб-
ного могло дѣятись въ ав-
стрійской конституційной
державѣ. Всюды спѣває
нашъ народъ „Боже буде
покровитель цѣсарю“ и шу-
кає у него справедливости,
але досвѣдъ учить, що го-
лосъ и воля цѣсря не ма-
ють силы супроти волѣ По-
лякѣвъ въ Галичинѣ. Певно
пригадуєте собѣ, що ксли
бувъ цѣсарь въ Галичинѣ,
то сказавъ, що Русины до-
стануть станиславѣвску
руську гимназію. Ну и що
сталось? Ото Поляки зне-
хтували цѣсарську волю, и
Русинамъ гимназіи не дали.

А ось те, що склалось
недавно въ Товмачи, еще
лучше показує, якою доро-

гою ялуть и якимъ ору-
жіємъ воюють цѣсарскій
урядники-старосты.

Дня 25. мая бувъ праз-
никъ у о. Кадайского въ
селѣ Грушцѣ коло Товма-
ча. На празнику томъ було
богато гостей зъ помѣжъ
священниковъ и свѣтской
интелигенціи. Мѣжъ инши-
ми бувъ тамъ такожъ и се-
кретарь товмачького суду
Русинъ, Стефанъ Дрогоми-
рецькій. Староста товмачкій
Свобода зробивъ зъ сего
празника вѣче політичне и
підло підробивши прото-
колъ, завдавъ всѣхъ гостей
о. Кадайского до суду. Що-
жъ тутъ показало ся? Ото
панъ староста користа-
ючи зѣ своей власти, намо-
вивъ своихъ підвластныхъ
до фальшивыхъ зѣзнанъ, и
вся та нечесна робота вы-
явила ся передъ судомъ.
Всѣхъ обжалованныхъ увѣль-
нено, а на ихъ скаргу за-
суджено фагасѣвъ п. ста-
росты на арештъ. Екзеку-
тора Гибша засуджено на 8
днѣвъ арешту а Яна Бара-
баша, канцелиста старосты,
засуджено на оденъ мѣсяць
и 10 днѣвъ арешту. Чи о-
ни тутъ винны? По части
винны что послушали ста-
росты, але передовсѣмъ ви-
ненъ тутъ самъ староста,
что пустивъ ся на скрайно
підлу дорогу, чтобы лишь
дошкулити Русинамъ. И та-
кій староста Свобода мно-
гий многій другій, что по а-
рештахъ повинны гнити за
незаконне и безправне уря-
доване, они носятъ золотій
ковнѣры и суть цѣсарскими
урядниками.

Дня 30 вересня вѣтворе-
но галицкій соймъ. Взяли
въ нѣмъ участь и нововы-
браніи рускій послы сеце-
сіоністы. По промовахъ мар-
шалка краєвого и намѣсни-
ка, котрі були перепогне-
ніи зазывами до братньої
любови и спѣльной працѣ
надъ добромъ краю, вымѣ-
реними до рускыхъ по-
слѣвъ, забравъ голосъ голо-
ва клубу рускыхъ послѣвъ
Др. Евгенъ Олесницькій и
именемъ рускыхъ послѣвъ
зложивъ слѣдуючу заяву:
Рускій послы бачучи без-
примѣрну несправедливѣсть
и нехтоване правъ Руси-
нѣвъ Поляками въ соймѣ,
уважали за негодне чести
руского народа лишиться
довше въ томъ соймѣ и то-
му зложили свои мандаты
въ руки народа. Весь на-
родъ рускій въ Галичинѣ
одобравъ сей поступокъ
своихъ послѣвъ, и поновно
ихъ выбравъ, чтобы они бе-
регли правъ руского на-
рода передъ лаяцкою наха-
бностію. Йдучи за покли-
комъ сего народа, поновно
выбраніи рускій послы всту-
пають до сойму зъ тымъ,
чтобы недопустити до крив-
дженя Русинѣвъ польскою
большістю, и такъ довго
будутъ бороти ся проти
всякихъ змаганъ Полякѣвъ,
доки не побачать, что спра-
ведливѣсть бере у нихъ
верхъ надъ беззаконемъ. Те,
что за рускими послами
стоить весь народъ ру-
скій, се буде ихъ скрѣ-
пляютъ въ борбѣ зъ Поля-
ками, а если народъ ру-
скій набере переконаня,
что въ соймѣ галицкомъ

нема для него нѣ права нѣ
справедливости, то вѣдѣ-
чальнѣсть за се спаде лишь
на самихъ Полякѣвъ.

Розумѣсь что Поляки
чимъ скорше заперечили
тому, мовбы Русинамъ дѣ-
ялась яка кривда въ Га-
личинѣ.

Такъ отже розпочавъ
соймъ свои нарады, чи о-
днакъ жаданя Русинѣвъ зѣ-
стануть заспокоєніи, поба-
чимо въ найкоротшій бу-
дучности.

До Галичины и Букови-
ны утѣкає дуже много ро-
сійскихъ дезертирѣвъ, ко-
трій тутъ шукають охорони
передъ войною. Власти ав-
стрійскій, передовсѣмъ ста-
роста граничного мѣста Бро-
дѣвъ выдає дезертерѣвъ ро-
сійскимъ властямъ. При
томъ дѣють ся страшны сце-
ны, бо дезертеры опирають
ся выдачѣ себе Росіи, де-
котрій зъ нихъ вѣдобрали
собѣ навѣть жите. Таке по-
ступоване старосты брѣд-
ского противить ся вся-
кимъ мѣжнароднымъ зако-
намъ, котрі позволяють вы-
давати чужій державѣ лишь
переступниковѣвъ, а не де-
зертерѣвъ.

На день 10 жовтня скли-
кано буковинскій соймъ.
Якъ звѣсно вже, урядъ вѣ-
цемаршалка сойму вѣддавъ
цѣсарь Русинѣвъ дру Смалъ
Стоцкому. Поляки ажъ ка-
зять ся зъ люлости, что та-
ке вѣдзначене спѣтало Ру-
сина.

По цѣлѣй Буковинѣ закла-
дають ся въ теперѣшній ча-
сы гімнастичный и пожарни-
чій товариства „Січи“ до
котрыхъ буковинскія моло-
дѣжъ дуже горне ся. Нема
уже майже села, дебы не
було „Січи“ вже заложенои
або внесеного подия о по-
зволене на еѣ засноване.

Б.

Що чувати
въ свѣтѣ.Война на далекомъ
Сходѣ.

Телеграмы.

Мукденъ 9. Армія росі-
йска посуває ся на полу-
дне и заняла мѣсцевѣсть
Бентсяпутсе безъ великихъ
вѣратъ. Янанцѣ цѣфаютъ ся
на полудне и заняли давній
позицій коло Ліо-Янгу и
на схѣдъ вѣдъ горѣ Снтай.
Здаєть ся, що прийдє тамъ
до рѣшающей битвы.

Петербургъ 10. Ген. Ку-
ропаткинъ находить ся на
поли битвы и особисто кер-
мує посуванемъ ся росі-
йской арміи на полудне.
Армію російську подѣливъ
на двѣ сильны колыоны. О-
бѣ колыоны машируютъ по
обоихъ бокахъ зелѣзницѣ,
чтобы въ сей способъ уле-
гчить довѣзъ живности. Бо-
ки російской арміи б. ро-
няютъ козаки въ силѣ 150
пешадронѣвъ. Росіяне опе-
рують на просторѣны 40
миль широкій, котра тягне
ся зѣ вѣсходу вѣдъ прорѣзу
Кавтавъ до Бентсяпутсе и
черезъ рѣку Гунъ ажъ до
лѣвого берега рѣки Ліао
на захѣдѣ. Янанцѣ концен-
трують свои войска прав-
доподобно по правѣмъ бе-
резѣ рѣки Тайтсе. Зѣ подѣ

Бентсяпутсе цѣфнули ся
Янанцѣ майже безъ битвы
тому, позаякъ бояли ся,
что ген. Мищенко зѣ свои-
ми козаками обѣйде ихъ
лѣве крыло и въ сей спо-
сѣбъ вѣдѣтне вѣдъ головной
арміи. Зѣ Мукдена доносятъ,
что обѣ неприятельскій ар-
тилеріи вже острѣлюють
ся. На правѣмъ крылѣ Ро-
сіянъ пришло до битвы.
Выслѣдъ еѣ еще не звѣсненъ.
Загальна ситуація на поли
битвы цѣлкомъ змѣнилась
ся. Цѣла японскія армія
цѣфаетъ ся на полудне. Заня-
те Росіянами мѣсцевости
Бентсяпутсе е урядово по-
тверджено. Битва не була
тяжка, а Янанцѣ, коли по-
бачили, что ихъ крыло е
загрожене, цѣфнули ся. Ро-
сійскій вѣраты выносятся
25 люда забитыхъ и ране-
ныхъ. Дуже осторожно по-
суває ся ген. Куропаткинъ
на полудне, а коли прийдє
до битвы, поки что не зна-
ти, бо посуване ся напе-
редъ такъ великою масою
людей, може вѣдбувати ся
лишь поволі. Пѣсля обчи-
слєня міністеріємъ войны,
цѣла армія японскія чи-
слить около 260.000 люда.
Ген. Куропаткинъ має ар-
мію зложеною зѣ 9 корпу-
сѣвъ, такъ что чисельна пе-
ревага е по сторонѣ Ро-
сіянъ.

Токіо 10. Пѣсля донесенъ
Китайцѣвъ, Росіяне сильно
укрѣпляютъ ся на полудне
вѣдъ Мукдену. Здаєть ся,
что тамъ займутъ сильную
позицію. Такожъ укрѣпля-
ють „Желѣзну гору“ ко-
тра заносить ся недалеко
прорѣзу Те.

Петербургъ 10. Зѣ гене-
раломъ Гриненбергомъ, ко-
трій зѣоставъ именованный
командантомъ другои ман-
джурской арміи, удасть ся
на поле войны та армія,
что зѣстала змобілізована
въ Вильнѣ и околицѣ. Пѣдъ
розказы нового команданта
пѣйдутъ: другій, третій,
четвертый и девятнадцатый
корпусъ. На звѣстку,
что генераль Куропаткинъ
перейшовъ до тактики за-
чѣпнои, наповнилась цѣла
Росія великою радостію,
позаякъ воѣ спѣдѣють ся,
что вѣдъ теперъ значе ша-
стити ся російскому вой-
ска.

Мукденъ 10. Російскія
армія йде напротивъ Янан-
цѣвъ. Такого звѣроту мож-
на було вже давно надѣя-
тись. Маршъ Росіянъ проти
Янанцѣвъ зачавъ ся дня
5 жовтня, а воѣ пригото-
вленя пороблено въ такой
тайнѣ, что нѣхто о томъ не
знавъ. Уже на самѣмъ по-
чатку своего маршу заняли
Росіяне дуже важну пози-
цію Бентсяпутсе. Нынѣ ра-
но насѣбла звѣстка, что Я-
нанцѣ на цѣлѣй лѣній цѣ-
фаютъ ся пѣдъ напоромъ
Росіянъ. Але то суть лишь
борбы передныхъ сторожей,
до великой битвы еще не
прійшло, а побѣда Росіянъ
доцѣрва тогдѣ буде певна,
коли займутъ мѣсто Ліао-
Янгъ.

Петербургъ 10. Доносятъ
тутъ что Японцямъ прибу-
ло на помѣчь 15000 свѣжо-
го войска, а за колыка
днѣвъ придуть новы три
дивізіи.

Токіо 10. Доносятъ тутъ,
что Японцѣ острѣлюють
Портъ Артура, подѣржави-
ли кулями и затопили три
російскій кораблѣ. Загаль-
но панує така гадка, что
портъ-артурска флѣота не
въ силѣ вѣдвѣжитись на
передерте ся черезъ япон-
скую флѣоту, але можна
спѣдѣватись, что рѣвночасно
зѣ занятємъ Японцями Пор-
ту-Артура, знищать Росі-
яне цѣлкомъ портъ-ар-
турскую флѣоту.

Лондонъ 10. Телеграфу-
ють тутъ, что ген. Стессель
заявивъ рѣшучо, что если
передъ груднымъ не прийдє
йому вѣдѣчь, то буде
мусѣвъ пѣддати ся.

Мукденъ 10. Оденъ Ев-
ропеець, что бувъ недав-
но въ Нью-Чвангу доносить,
что мѣсце се має цѣлкови-
то характеръ японскій.
Прибувають тамъ многіи
купцѣ зѣ Японіи, многіи
кораблѣ привозять живи-
нѣсть и амуніцію. Японцѣ
суть сильно пересвѣдченъ,
что Росіяне не будутъ нѣ-
коли въ силѣ зѣдобути сю
пристань, и въ Нью-Чвангу
закладають головны магази-
ны живности и амуніціи
для цѣлои японско-ман-
джурской арміи.

Реваль 10. Нынѣ пере-
глядѣвъ царъ схѣдну флѣоту,
котра має вѣдѣлѣсти на да-
лекѣй схѣдъ. Переглядѣвъ
напавъ свѣтло, а царъ мавъ
до залогіи кораблѣвъ про-
мову, въ котрой подякувавъ
за давню службу и поже-
лавъ щасливой подорожі.
Пѣсля парады, звидѣвъ царъ
зѣ царіекою катедральну и
лютеранскую церковь, а
вѣдтакъ пращанный товпами
народа вѣдѣхавъ спеціаль-
нымъ поѣздомъ до Петер-
бурга.

Шангай 10. Телеграма въ
Квейлинь, въ провинціи
Квагсі въ полудневѣмъ Ки-
таю доносить, что регуляр-
не войска китайскѣ по
триднѣвній битвѣ побѣдо
велику товпу боксерѣвъ.
Заворуженія боксерѣвъ ши-
рятъ ся такожъ дуже ско-
ро и въ пѣвнѣномъ Китаю.

Мукденъ 11. Кровава бя-
тва лютое въ мѣсцевости
положеной 6 миль на пѣв-
ночь вѣдъ зелѣзничной стаціи
Снтай. Въ недѣлю цѣфнули
ся Японцѣ на цѣлѣмъ фронтѣ,
а Росіяне перейшли рѣ-
ку Чілі и пѣдѣшли на
три миль до Снтай, але Я-
нанцѣ достали сильную пѣд-
могу и не лишь удержали
ся въ занятыхъ позиціяхъ,
але перейшли въ зачѣпну
тактику. Битва тревала цѣ-
лый день и цѣлу нѣчь. Я-
панскія артилерія такъ до-
бре досягала Росіянъ, что
они остаточно мусѣли цѣф-
нути ся геть на пѣвночь
поза рѣку Чілі. Нынѣ рано
перейшли російскій вой-
ска знова рѣку Чілі и за-
атаковали Японцѣвъ двѣ
мили на полудне вѣдъ той
рѣки. На цѣлѣмъ фронтѣ
лютуєсь теперъ страшна
битва артилеріи. Выслѣдъ
битвы еще не порѣшенъ.

Мукденъ 11. Російскій
кореспондентъ приславъ
тутъ слѣдуючого змѣсту
депешу: Дуже много ране-
ныхъ транспортуютъ тутъ
зѣ поля битвы. Войска ро-
сійскѣ живе теперъ повною

надією на побіду. Всі сподіються, що скоро лиш раз побють Японців, то покінчить ся війна, и повернуть до дому. Ніхто однак не думає инакше вертати додому, хіба лиш як побідник.

Петербург 11. Доносять тут, що російська армія без впини пре ся наперед, а Японці постійно стягають свои передні сторожі и цофють ся. Майже непрерывно приходить до битв обох ворожих артилерій, з котрых дуже легко може виявитися загальна велика битва. Фронт маршалка польного Ояма, під напором Росіян з кожним днем зменшає ся. Тепер тягне ся воя не більше як на 20 миль. Скоро лиш концентрація Японців покінчить ся, опір Японців буде початком цёлого ряду поменших битв. Єлиби побідили з них Росіян, то послідня рішача битва вёдбула бы ся в трикутнику, якій замыкають копальї Єнтай, Ліао-Янг и Сиквантун. Кожного дня достає ген. Куропаткин много гратуляційных телеграмов, що перестав вже цофати ся, але перейшов в тактику зачпну и атакує Японців. Знатоки военнї говорять, що Куропаткин лиш тогдї може числитися успіх, если безпроволочно заатакує японскї позиції и вёдпре их аж до рёки Тайтсе, заки они будуть могли в порядку цофнути ся.

Петербург 11. Завзяті борби на півночі вёд Єнтай, через котрі передна армія Куропаткина зостала вздержана, не суть еще по знакою, що прійшло до загальної битви. Після того, як суть розкиненї поодинокі корпуси російського війська, можна вносити, що цёла армія не е еще впорядкована до битви.

Токіо 11. Японскій побережний пандирник Гей Ень натрафив в ночи 18 вересня на підводну російську міну и затопив ся. Разом з ним втопила ся цёла залога, що складала ся з 300 людей. Лиш чотирох моряков вратовало ся. До сєи катастрофи причинила ся в великій мірї та обставина, що море було сильно розбурхане, так що о жадном ратунку и бесіды не могло бути.

Реваль 11. Нынї з свѣтом vyplнула з вёдси всходна російська флота и удала ся до Лібави.

Петербург 12. Битва на півночі вёд гора Єнтай лютує дальше. Доси нема жадных урядовых вѣстей про вѣдї сѣи битви. Фронтовий атак на гора Єнтай перейшов в завязу битву, в котрій брало участь выше 100.000 війська. На лѣвом крилі Росіян борба еще не виязалась, и правдоподобно загадує там ген. Куропаткин виконати головний атак. Хоч се е певне, що чисельна перевага е по стороні Куропаткина, всеж така заходить сумнів, чи

перевага та е выстарчаюча до довершеня великих планов якї загадує перевести Куропаткин. Маршалок Ояма доносить до Токіо, що воя шоразь більше выскує землї и цо вёдтыв одну російську кольону вёд головної армії понизпе рёки Тайтсе. Поменчї битви якї тепер на цёлом фронті зводять ся, мабуть закончат ся о много страшнїшою и большою битвою, як під Ліао-Янгом. Тепер е доконечне для Куропаткина побідити Японців або цёлковито, або бодай в часті. Єлиби однак Росіян зостали побити, се булoby вже цёлковитым знищенням російської армії и заразом законченням війны некорысним розумѣсь для Росіян. Побіда Японців булабы також причиною задач Порту Артура, бо вся тамопна залога жие лиш тою надією, що Куропаткин побе Японців и освободить Порт Артура вёд облоги.

Мукден 12. Страшна битва трыває вже третїй день. Поки що не можна нічого певного сказати про вѣдї битви. До Мукдену прибувають одѣз за другим потяги з ранеными. З вёдси посилають их дальше на півночі.

Петербург 12. Доходять тут неяснї вѣсти з поля борби, що Японці ставлять завзятий опір и не то, що не цофють ся під напором Росіян, але еще посувають ся наперед, выпираючи Росіян з их позицій. По обох боках страти в людях суть дуже великі. В Петербурзі всѣ суть дуже занепокоєні, позаяк вѣдомостей про побіду Росіян нема, але доходять вѣсти, що Росіян цофють ся під напором Японців.

Токіо 12. Битва на полудне вёд Мукдену трывала цёлий второк се е 11 жовтня до позна в ночи. В среду розпочалась на ново. Вѣдї битви еще незвѣснї. Маршалок Ояма доносить, що атаки Росіян на цёлой лінії зостали вёдпертї. Японська армія на цёлом фронті посуває ся наперед, кождої хвилї може прійти до загальної великої битви. Нынї се е 12 жовтня рано наказав маршалок Ояма цёлой своїй армії машировати на Мукден. Розказ сѣи выдав Ояма тогдї, коли довѣдав ся, що Росіян скрѣпляють свѣжими силами свое лѣве крыло и приготавлиють ся до атак. Цёла армія посуває ся наперед так, що пѣхота пошла наперед на 2 миль аза нею слѣдує артилерія. Коли се запримѣтили Росіян, вѣтворили пекельний огонь артилерії, котрий трывав через цёлий день.

Токіо 13. В тридневній битві помѣж Ліао-Янгом и Мукденом вёднесли Японці на цёлой лінії побіду. Битва зачала ся в сѣи способ, що Куропаткин заатакував Японців, Японці атак вёдперли и

присилували Росіян до цофненя ся. Лѣве російське крыло и центрум зостали побити и приневоленї до опущеня занятых позицій. Тепер цёла японська армія пустилась скоро в погоню за Росіянами. Ген. Оку здобув 25 російських пущок. На правом крилі вѣдї битви еще незвѣснї, звѣсне лиш те, що Японці заходять ся обійти з боку російську армію и вёдтати е в вёдворот. Положене обложено в Порт Артура е розпучливе. Японскій армат робить великій шкоды не лиш у вышших фортификаціях, но також и в середані крѣпости. До Берлина доносять, що цёле мѣсто в огню и цо крѣпость хоче цоддати ся.

Токіо 13. На цёлой лінії побідили Японці. Росіянє предприняли два розпучливі атаки на армію Ген. Оку, зостали однак з великими втратами вёдпертї.

Петербург 13. Ген. Куропаткин телеграфує, що в среду вечером 12 жовтня розпочала ся завязата битва. Японці сконцентрували свою армію на против російського центрум и правого крила. Під напором Японців російська армія мусѣла цофнути ся до давных позицій. Загальні результати битви еще незвѣснї. Страти дуже значні. Ген. Куропаткин выдав розказ, за жадну цѣну не уступити ся з занятых тепер становищ.

Токіо 13. Росіянє зостали приневоленї до вёдвороту, цёла японська армія находить ся в погоні за ними.

Петербург 13. Нынї мав царь военну парад, на котрій правдоподобно порѣшено именовати ген. Куропаткина начальным командантом цёлой армії манджурской.

Берлин 13. Доносять тут, що по тридневном безперервном острѣлюваню Порту-Артура, больша часть сего мѣста стоить в огни. Військо російське вывисѣло бѣлий прапор на знак цодданя ся. Вѣсть ся не е нігде потверджена.

Петербург 14. Лѣве крыло Росіян цофнуло ся на розказ ген. Куропаткина, позаяк грозило йому вёдтате вёд головної армії. Після найновѣших вѣдомостей з поля битви, вёднесли Японці велику побіду на цёлой лінії. Війська російскї всюда вёдпертї, находять ся в повном вёдвороті на півночі. Втрати в людях по стороні Росіян далеко больш чим під Ліао-Янгом. Обчисляють що забитых и раненых е больше як 15.000. В тактику зачпну перейшов Куропаткин лиш на выразный розказ з Петербурга, проти своєї гадки.

Лондон 14. Атаки Росіян зостали всюда вёдпертї и російська армія цофає ся на цёлой лінії. 30 російських пущок досталось в руки Японців. Японці напирють на боки Росіян и вёдпирють

их до Мукдену. Росіянє предприняли 16 атак, однак всѣ они зостали вёдпертї. В руки Японців попало 38 армат и вѣз з амуніцією, 2 російскї регіменти зостали майже в пень вытати. Командант одного регіменту зостав забитий, а командант бригады тяжко ранений. Раненых транспортують до Харбина.

НАДОСЛАНИЕ.

Хто перший?

або
Яне лице у „Свѣта“ їсти те, що сам наблював?

Іде тут річ про статю, подану у „Свѣтѣ“, ч. 36, під заголовком „Лжемитрополит Серафимъ екскомуникуванї і т. д.“

Ми не хочемо самі розбирати справу про Серафима. Нехай факта самі про себе говорять:

„Свѣтѣ“ писав, що стан священнический був знятий з священника Стефана Устовського 1882 року Синодом російским, а прецінь сѣи самий священник Стефан Устовскій служив Богослужене в андрієвскім катедральнім соборі з протоереем Іоаном Кронштадскім в день его імени, дня 19-го Октября, 1901 року і не яко священник, Стефан, а яко еромонах Серафим, доктор богословія сан петербургской академії духовной. Серафим говорив в той день річ, котра була печатана і перейшла через цензуру російской прокуратури.

Дальше, коли вже „Свѣтѣ“ так безлично потрафить брехати на Серафима і его місце в Америку, чому ж перед кождою такою статєю не дасть заголовок „Брехня“?

Серафим прїїхав до Нью-Йорку 25 Новембра 1902 року. Дня 29 Новембра того самого року, Серафим яко єпископ служив в Юнкерскій церкві. О. Ілія Зотиков і всаломщик Попов зложили візиту Серафиму яко єпископу. Дня 30 Новембра греческий архимандрит Фіогіост служив з єпископом Серафимом Соборну Велику Вечерню в Юнкерской церкві св. Троиці. Тут привітствував его по гречески і віддав ему честь єпископскї і услуги при Богослуженію. Сѣи архимандрит розслѣдив грамоти Серафима і увіренно заявив народу, що Серафим е законним єпископом. Єпископ Тихон говорив виразно між народом в Юнкерс, Пассаїк і других містах, що „все би було гаразд, колиб Серафим прїїхавши в Америку, зложив ему візиту“, сим самим розуміє ся, став оружієм Синода, а за се Тихон заявив, що „постарави ся у Синода о дисцезию для него, котраб обнимала кілька стейтв“. Серафим сміяв ся над Синодом і Победоносцевом, говорячи, що „Синод есть канцелярія російского уряду і що він Тихону не чуєсь обовязанім складати візиту, позаяк він старший віком, більше вчений на три степені

і що він єпископ по милости Божій з Востока а Тихон по указу Победоносцева з Росії“. Нехайже Тихон ловить днес слова свої, висказані про Серафима у воздуху, так як дитина буль-Куджиг брехати? А ще й єпископу. Шож тогди люди скажуть? Розуміє ся, що Серафим не аби який будь патриот царату, хотів звернути на себе увагу Росії і зробити карієру. Завів ся однак тільки на тім, що не знав, що для рукоположеня священників треба ему було шукати кнутопоклонників. Тимчасом трафив на людей, що кнута не хочуть знати. Дня 15-го Септембра с. р. підчас бутя єпископа Тихона в Вінніпегу, а один з Серафимових священників прїїшов поклонитись кнутови і заявив себе готовим до цодданства Тихону; Тихон сказав, що „одного не прїїмає, хіба всѣх з розрїшення Синода“. Сего свідками суть тверді Русини в Вінніпег. І ще „Свѣтѣ“ смѣє брехати! „Свѣтѣ“, „Свѣтѣ“! Чи свѣтив ти розмовонцѣ на візиті Попова, секретаря Тихонова з Серафимом в Вінніпегу? Тихон умисно післав Попова до Серафима в якихсь важних справах. По шож Тихон на тільки безличний, що з „обманщиком“ веде розговори? Встидав би ся — олива просїкає дерево а правду видно крізь густу заслону. Чи ви на стілько глупі чи безличні, що смієте думати, що ми до сих пор не маємо документів про єпископа Серафима? Чи може думаєте, що ми як „бойси“ будемо трубіти та публікувати всяке письмо в сѣи справі, а ви на все таки будете гавкати, що брехня. Ми-ж люде, і ще не упалисьмо так низько морально, щоб могли стати з катеринков до розмови. Ти собі грай! Знаємо свою річ. Вашої поради не потребуємо, і сиводальну церкву єретичку ніколи не можемо признати за церкву православную, на котру благодать Духа святаго мусить сходити по приказу царя і Победоносцева, котрі ставлять на єпископів людей безрелігійных, беззвання духовного, на се тільки, щоб були лише „обер-поліційскими“ російского уряду. Сїи наша церква православна в Канаді прїїзнає власть духовну одного з восточних патриархів, так до сего вам засі. Чейже не всѣх патриархів купилисьте за рублі. Суть там одиниці, котрі потрафлять заліпити ваші „сердечні“ очі болотом вашої політики, а прецінь чують ся правдивими синами матери церквей, Восточной православной патриаршой церкви. Російский Синод, як єретик, в заблудженю против засадам самого Спасителя, совершив в пїмсту над убогим старцем, ігуменом о. Порфинієм обителі Благовіщенія Пресв. Богородиці на святій Афонской Горі, вѣдбравши гроші, власність сего монастыря в сумі 4.000 рублів, котрі знаходились в хозяйстві сино-

дальнім, виразно за то тільки, що Серафим перебував якийсь час в тім монастырі. В брехні ви не знаєте міри. Писалисьте, що Серафим жид, сусупдований піп, новгородскій міщанин, що ніколи монахом не був і т. д. і т. д. а в 36. числі темного „Свѣта“ пишете, що він монах! Пізнїйше скажете що він архимандрит, а потім єпископ, але божевільний. Писалисьте, що Серафим ошукав Патриархів, підсуваючи їм до підпису грамоту на незрозумілім язичі. Чи ж патриархи на вашу думку такі перозумні, щоб підписували, не знаючи, що підписують? Може-б Тихон таке втыв, но патриархи управителі всеї Восточної Церкви, ніколи. Так може говорити і писати тільки кнутопоклонник, редактор „Свѣта“, котрий против апостольских канонів був рукоположений. Если не дастьте нам спокою, то ми розкриємо ваші „діянія“ в Богоспасемім граді, Нью-Йорку. Ми памятаємо про всі ваші веселі часи, в котрих ваші рукави і „прочи“ претерпіли страсти. Ми вже й так задовго мовчимо, та позволяєм вам хвалити ся благодатію святаго Духа на вас. „Свѣтѣ“ завидує автокефальности нашої церкви. Чи ж се перша автокефальна церква між православными церквами. Шіснайцять на Востоці, а наша сімнайцять з ряду. Чи мали ми узяти Серафима за управителя нашої церкви по тім, як він перевів стислу кореспонденцію з Синодом і російскими урядниками, сам пробув в Петербургу кілька місяців і вернув з новим російским паспортom, котрий Попов мусів видіти, будучи на візиті в него. Ви певно скажете, що Серафим собі паспорт підробив?! Ми-ж заявляи виразно одному з восточних патриархів цілу політику Серафима і що для таких причин ми его не можемо признати за управителя нашої церкви.

Патриарх обіцяв нам прислати другого єпископа, котрий би не мав вічого з російскими бродягами до діла. Прислав благословенну грамоту нашої православной консисторії, зиваючи нас стояти кріпко при єдиній святій Сїонській православній церкві, и що за політику Серафима він не хоче відповідати. Тому ми, получивши благословеніє перед прїїздом Серафима з Росії, согласні з вашими словами 36. числа „Свѣта“, просвіщаючого других, но не відючаго, що сам творить, що ми повинні стати під юрисдикцію другого єпископа котрий не буде стояти в звязі з єретическою церквою російскою. З сего „Свѣтѣ“ повинен узріти, що его має єпископ Серафим „не імієт повного права екскомуникувати нас“.

В остаток скажемо вам, що від сих пор „задная наша узрите, но лице наше не явит ся вам“. Св. Письмо.

Вінніпег 12 Октября 1904.

о. Іван Бодур,
о. Николай Зайцев,
о. Михайло Бачинский,
о. Алексей Бачинский,
о. Іван Данильчук.

СПРАВЫ „СОЮЗА“.

Головний уряд „Р. Н. С.“ за роки 1904—1905.

Головний } КОНСТ. КИРЧОВЬ,
председатель } 140 Essex Str.
Jersey City, N. J.
Головний } С. ЯДЛОВСКИЙ
секретарь } Box 76,
Jersey City, N. J.
Головний } АЛЕК. ШАРШОНЬ,
касієръ } 524 Pine & Franklin St.
Shamokin, Pa.

Ихъ вступники:
Место-председателя.....С. Митренко
OLYRHANT, Pa.

Заст. секретаря.....Иос. Кузнецкий
BALTIMORE, M. D.

Заст. касієра.....А. Янковичъ
MC ADoo, Pa.

Радий:
А. Вавельский.....St. Louis, Mo.
А. Семанский.....Trauger, Pa.
Ник. Дембицкий.....Mahanoj Plane, Pa.
К. Кобанъ.....Olyphant, Pa.
А. Сорока.....Plymouth, Pa.
Иванъ Парияль.....New York City.

Ихъ вступники:
Ив. Сенько.....Jessup, Pa.
Ив. Поспьянко.....Mc Adoo, Pa.
Ник. Дембровский.....Eleanor, Pa.

Контрольная комісія:
О. А. Улицкий.....Ansonia, Conn.
Мих. Турковский.....McKees Rocks, Pa.
Ив. Воргачъ.....Mt. Carmel, Pa.

Головний організаторъ:
о. Н. Подгорецкий, box 31, Jersey City, N. J.

Рухъ въ воддѣлахъ Р. Н. С.

ПОВѢДОМЛЕНІЕ.

Дасмо до вѣдомости Русинамъ въ околиці McAdoo, Pa., що братство Покрова Пр. Богород. въ Мак-еду, Па, воддѣлъ Союза 7, буде принимати новыхъ членовъ за зни-жене вступне въ мѣсяці Октобру; послѣ новыхъ статутовъ до Р. Н. Союза, а до братства задармо безъ жадного вступного.

Иванъ Поспьянко, предсѣд.,
Дмитро Капѣтула, секрет.

БРАТСТВО

св. О. Николай, воддѣлъ 63 въ Фордъ Ситі, Па., взымае всѣхъ своихъ членовъ, котры розкиненіи по другихъ мѣсцевостяхъ и мѣсцевыхъ, чтобы ся зѣйшли на рѣч-ный митингъ, котрый водбуде ся дня 22-го Октября на шестой ули-ци. На томъ митингу буде ся вы-бирати новый урядъ. Просимо та-кожъ контрольную комісію пп. Бер-дель и Голизну, чтобы прибули на той митингъ, бо треба здати ра-хунокъ зъ цѣлого року. Бождый мае явити ся подъ карю 50 цен-товъ о годинѣ повъ до другой коло руской церкви.

Андр. Бобакъ, предсѣд.,
Семанъ Балъ, секретарь,
Ант. Шестаць, касієръ,

БРАТСТВО

св. О. Николай въ Лорез, Па., воддѣлъ Р. Н. Союза 89, буде при-нимати въ мѣсяці Новембру но-выхъ членовъ безъ вступного. (дня 27 Новембра водбуде ся рѣч-ный митингъ. Будуть читати ся ючий рахунокъ и выбирати новый урядъ. Котрый членъ не прийде на ей митингъ, заплатитъ 50 центовъ тры.

М. Таньчакъ, предсѣдатель,
В. Фецпашъ, секретарь.

НОРТГЕМПТОНЪ, ПА.

Подасмо до вѣдомости всѣмъ бра-тамъ, що рѣчный митингъ братства вѣспія Пресв. Богородицѣ и Сою-а воддѣлъ 33, водбуде ся дня 10-го Октября 1904. Митингъ по-не ся о 1-ой пополудни. На ми-тингу будутъ прочитані розходы и оходы за цѣлый рокъ и буде ся выбирати новый урядъ. Новыхъ членовъ до братства будемо при-имати за знижене вступне, имен-о: водъ 16 до 25 лѣтъ вступне 0 центовъ, водъ 25 до 45 лѣтъ

вступне \$1.00. Вызасмо всѣхъ членовъ, чтобы на сей митингъ до-конче явились а такожъ, чтобы на митингъ прийшли всѣ тутешніи и околичні Русины, котры ше до жа-дного братства не належать.

Михайль Петрикъ,
братскій секретарь.

Читайте всѣ!

ПЕРШІЙ ВЕЛИКІЙ БАЛЪ
устроюе ново зъорганізоване товариство рускихъ молодцѣвъ подъ назвою „Заонеаньсна У-краина“ въ Бофало, Н. Й.

Балъ водбуде ся дня 25 Окто-бра 1904 о 7 год. вечеръ въ гали-ц. Марціанковской, 432 Amherst St., Блекъ Ракъ. Вступъ 25 цт. Запрашаемо всѣхъ чесныхъ Ру-синовъ и Братовъ въ Бофало и околицѣ. На балу буде пригра-вати руска оркестра. Забава буде получена зъ рускими патриотич-ными спѣвами и рускими танца-ми, якъ: козакъ, коломыйка, чар-дашъ и т. д. За добру забаву ру-чить Комитетъ.

Часть вже кинути лихомъ обѣ-землю, най платутъ нашъ верогі а мы зъ безсмертною пѣсню на устахъ глугуємо зъ нашою не-долѣ и смѣло змѣряймо до вы-тыченой меты а заразомъ и крас-шой будучности. Се най буде наилучшою нашою рекламою и надѣєю, що нашъ міліонный на-рѣдъ рускій всѣми силами под-держитъ нашъ змаганя.

За Комитетъ:
Володимиръ Карпецъ, предс.,
Василь Грибниць, касієръ,
Иванъ Черкасъ, секретарь.

Великій Балъ

устроюе
Руске Товариство „Зоря“
въ субботу дня 5. Новембра 1904 въ Liberty Hall 257 E. Hou-
ston St. New York.

Музыка знаменита. Тикетъ 25 центовъ. Початокъ о годинѣ 8-мой вечеромъ. Запрашаемо всѣхъ че-сныхъ Русиновъ зъ Нью-Йорку и околицѣ. За добру музыку ругать Комитетъ балевый.

М. Тарновскій, предс.,
А. Корпанъ, касієръ,
И. Шкирайло, секр.

ПЕРШІЙ БАЛЪ

устроюе руске братство Успенія Пресв. Богородицѣ въ Allegheny, Pa., вод. 56 Р. Н. Союза, въ су-боту дня 22-го Октября 1904 на дохѣдъ братства. Балъ розпочне ся о годинѣ 2-ой пополудни въ сло-вельской гали на Peter Str. коло православной церкви на Woods Run въ Allegheny, Pa. Вступъ для мужицъ 50 цт., для жен-щинъ 25 цт. Запрашаемо всѣхъ чесныхъ Русиновъ и Русинки зъ Алегеі, Микісракъ, Питсбургъ и околицѣ. Буде грати музыка най-лѣпша, услуга чесна, за що ругать

Комитетъ балевый:
Петро Герляхъ,
Василь Мошакъ,
Павло Гера,
Михайль Турковский.

Великій Балъ!

на дохѣдъ будовой гр.-кат. руской церкви въ Ст. Люисъ, Мо. вод-буде ся въ Нед. 30 лат. Окт. 1904 въ великой чешкой гали „Соколовни“ (9th Str. & Allen Ave.)

Початокъ о год. 7 вечеромъ. Вступъ (мужъ и женщ. разомъ) 25 цт.

На балъ сей запрошуе щиро всѣхъ Русиновъ такъ зъ Ст. Люисъ якъ и околицѣ

Комитетъ парохіальный.
ЕСЛИ на якѣмъ плейзѣ васъ е 10 до 15 Русиновъ а хотѣли бы-сте приступити до Союза, то за-ложѣть собѣ маленьке братство и напишѣть про се головному председателеви Konst. Kurczow, 140 Essex Str., Jersey City, N. J. а вѣнъ вамъ дастъ близшій по-ясеня и пришлѣ потребніи рѣчи.

ВАЖНОСТЬ!

До всѣхъ Братствъ и воддѣловъ Руского Нар. Союза!

Понеже на Головной Кон-венци въ Shamokin, Pa. референтъ статутовъ, уложивъ табелку вступного — для ново приступающихъ членовъ, маючи на цѣли, що половина того вступ-ного мае оставати въ касѣ мѣсцевыхъ братствъ, и что тая ухвала не перейшла, длятого установляе ся, что-бы братства и воддѣлы Р. Н. С. побирали вступне якъ слѣдую:

Водъ 16 до 20 лѣтъ скѣн-ченныхъ безъ вступного;

Водъ 21 до 25 лѣтъ скѣн-ченныхъ вступне 25 цт.;

Водъ 26 до 30 лѣтъ скѣн-ченныхъ вступне 50 цт.;

Хто мае 31 лѣтъ скѣнче-ныхъ вступне 75 цт.;

Хто мае 32 лѣтъ скѣнче-ныхъ вступне 1.00 доллара;

Хто мае 33 лѣтъ скѣнче-ныхъ вступне 1.25 дол.;

Хто мае 34 лѣтъ скѣнче-ныхъ вступне 1.50 дол.;

Хто мае 35 лѣтъ скѣнче-ныхъ вступне 1.75 дол.;

Хто мае 36 лѣтъ скѣнче-ныхъ вступне 2.00 дол.;

Хто мае 37 лѣтъ скѣнче-ныхъ вступне 2.25 дол.;

Хто мае 38 лѣтъ скѣнче-ныхъ вступне 2.50 дол.;

Хто мае 39 лѣтъ скѣнче-ныхъ вступне 2.75 дол.;

Хто мае 40 лѣтъ скѣнче-ныхъ вступне 3.00 дол.;

Хто мае 41 лѣтъ скѣнче-ныхъ вступне 3.50 дол.;

Хто мае 42 до 45 лѣтъ скѣнченныхъ 5.00 дол.

Такъ вступне всѣ брат-ства и воддѣлы Р. Н. С. мають побирати водъ ново приступающихъ членовъ.

Водъ Головного Уряду Руского Народного Союза:

К. Кирчовъ, предс.,
С. Ядловскій, секр.,
А. Шаршонъ, касієръ.

Въ Септембрѣ Рускій Народный Домъ пославлъ до краю грошей выше сто тысячъ!

Посередникамъ даемо ра-ты значно таньшій, якъ всѣ другіи компаніи!

Грошѣ дохѣдаты за 10—12 днѣвъ до краю.

Повѣдомляемо крайновъ, хто посылаетъ имъ грошѣ, чого не робить жадна инь-ша компанія.

Посылайте грошѣ лише черезъ посередниковъ Р. Н. Дому, коли хочете, абы грошѣ не пропали и дѣй-шли скоро.

На якѣмъ плейзѣ нема посередника Р. Н. Дому, нехай якій чесный патриотъ напише на адресу:

Rev. N. Strutynsky,
Box 375, Olyphant, Pa.

а пришлемо посылкову книжку и поясненя.

По найтаньшой цѣнѣ продаемо всѣлякй побожний и свѣтскй книжки, прегар-ный святй и рускій исто-ричній образы. Хто купуе наразъ за большу суму да-емо великій опустъ.

Продаемо шифкарты на всѣ ливні таньше, якъ всѣ другіи агенты. Вышукуемо службу и роботу въ Нью-Йорку, Джеразі и Котекті-котъ.

За книжками, шифкарта-ми, образами и въ справѣ вышуканя работы пишѣть на адресу:

R. N. Home, 123 Sussex St.
Jersey City, N. J.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАРЬ.

Жовтень.	
20	С. Сергій и Ванжъ
21	П. Пелагія
22	С. + Ст. Ап. Яковъ и Анд.
23	Н. Блаженный
24	П. Филиппъ Діаконовъ
25	В. Прозъ, Тарасъ и Андр.
26	С. Карпъ

— ВЪ ОДНОМЪ селѣ въ Сербіи приключилась слѣ-дуюча пригода. Оденъ му-жикъ Сербъ поѣхавъ зѣ збѣжемъ до млина. Власти-тель млина бувъ Мадаръ. Мужикъ и мельникъ зачали говорити про войну. Сербъ казавъ, що Росія побе Я-панцѣвъ, а Мадаръ казавъ, що Росіяне то суть трусы, а зато Япанцѣ суть вод-важніи и побють Росіянцѣ. Сербъ боронивъ Росіянцѣ, а Мадаръ Япанцѣвъ. Коло млина була кузня и они въ той кузнѣ говорили. Наразъ каже Мадаръ до Серба: коли ты такій за-ступникъ Росіянцѣ, то возъ-ми голыми руками се чер-воне зелѣзо зъ огня, а я позволю вже приложити со-бѣ його до шиѣ. Сербъ не надумуючи ся вхопивъ го-лою рукою розпечене до червоности зелѣзо и заки Мадаръ зъ подиву при-пшовъ до себе, вже прило-живъ йому до шиѣ. На крикъ надбѣгли люде и водратували мельника. Сер-бови выпалило желѣзо скѣ-ру ажъ до самой кости.

— ВЪ БЕРЛИНѢ одна жѣнка брала до себе на выхование малй дѣти, за ко-трыхъ удержане розумѣсь платили ихъ родичѣ. Родичѣ, зарѣбніи люде не могли такъ часто навѣдувати ся до дѣтей, коли однакъ по-якомъ частъ зажадали зво-роту дѣтей, жѣнка ся зая-вила однимъ что ихъ дѣти-на померла, другимъ, что е-слаба й т. д. а нѣкому не звернула дитины. Родичѣ заскаржили еѣ до суда и тутъ выявилась чиста прав-да, что жѣнка ся мордува-ла поволи малй дѣти абы вдоволити свои кровожадніи инстинкты. Въ сей способъ згинуло около 30 дѣтей. Жѣнка та буде мабуть за-суджена на смерть.

— ХЛОПЧИНУ, выхова-ного въ Руской Захоронцѣ у Львовѣ, вписали родичѣ до І. кл. польской школы св. Мартина. Бѣдна дитина заразъ на вступѣ до сей школы дѣзнала знебаги сво-ихъ патриотичныхъ чувствъ, якй розбудила захоронка въ молоденькомъ его сер-деньку, и водчула се гллуб-ше, якъ можъ було сподѣ-ватись. Хлопчина сей, вер-таючи зѣ школы, вступивъ до захоронки и зъ жалемъ оповѣдавъ: Я прийшовъ до школы и сказавъ „Слава Иисусу Христу“, але менѣ нѣхто не водповѣвъ, и я самъ сказавъ: „Слава на-вѣки!“

— ЗѢ Бродовъ въ Гали-чинѣ доносять, что черезъ границу приходитъ тамъ-по-разъ больше російскихъ дезертировъ, котры задер-жуютъ ся якійсь часъ въ мѣстѣ, а водтакъ выбира-ютъ ся въ свѣтъ, переваж-но до Англіи и Америки. Среди тамошней академі-чней молодѣжи утворивъ ся

комитетъ, що улекшусъ де-зертиромъ побуть въ Бро-дахъ и хоронитъ ихъ пе-редъ вызыскомъ. Подѣбно доносять зъ Черновѣцѣвъ, що число російскихъ дезер-тировъ, якй хоронять ся на Буковину передъ покли-канемъ на войну, зростае заедно. Денно перекрадае-ся черезъ границу 30 до 50 утѣкачовъ. Больша ча-стина зъ нихъ мае при со-бѣ якій-такій грѣшъ и на-мѣрье удати ся до Англіи, Сполученыхъ Державъ та Аргентины. Въ деякихъ слу-чаяхъ австрійскй власти роблять дезертирамъ пере-поны. Передъ колькома дня-ми лише интервенція одно-го посла зберегла 25 дезер-тировъ передъ выдачею въ руки російскихъ властей.

— У ЛЬВОВѢ була фі-гура Пречистой Дѣвы надъ керницею на площі Ма-рійскій, котру поставили побожніи люде на памятку, що джума оманула Львовѣ. Задумали Ляхе поставити памятникъ для своего поэта Мицкевича и почали шу-кати за пляцомъ а не мо-гучи найти водповідного пляцу, забрали фігуру Пре-чистой Дѣвы и на ей мѣ-сце ставлять памятникъ Мицкевичови а фігуру Пре-чистой Дѣвы поставили на замурованой Полтвѣ, до ко-трой стѣкають усѣ смер-дячй каналы. Такъ у Ла-хѣвъ Мицкевичъ важнѣйшій якъ Пречиста Дѣва.

— ВЪ САНТІАГО ЧІЛЕ, заваливъ ся муръ при бу-довѣ каменницѣ и засыпавъ 100 робѣтниковъ. Муръ до-веденый вже бувъ до 4 по-верха. ЗѢ подъ румоща вы-тягнуто доси 15 трупѣвъ и 40 тяжко раненыхъ. Щобы знайти прочихъ засыпанныхъ, завозвано огневу сторожу. Въ цѣломъ мѣстѣ пануе ве-лике огѣрчене на архітекта, котрый выготовивъ пляны на сю будову и самъ еѣ провадивъ.

— ВЪ Клевеландѣ О. 45 лѣтний Чехъ Богумиль Шнеппъ, замордувавъ сво-ихъ двое дѣтей, завязавши имъ уста чтобы не кричали, а водтакъ одно и друге за-стрѣливъ. Опѣсля, не бувъ певный, чи дѣти може жи-вѣи, и сокырою розчерепивъ имъ головы. Поубивавши въ сей способъ свои дѣти, пошовъ самъ на кладовище, де лежала його жѣнка и на еѣ грѣбѣ водобрывъ собѣ жите. Туга за помершою була причиною сыхъ смер-тей.

— ВЪ НЬЮ-ЙОРКУ ареш-товано старшого вже муж-чину за се, що укравъ сур-дуть въ одной панѣ. Ареш-тованого приведено на по-ліцію, и тутъ пѣзнано въ нѣмъ бувшого міліонера, котрый въ роцѣ 1892 под-часъ банковской крѣзы стра-тивъ увесь свой маєтокъ и оставъ ся дѣдомъ. Арешто-ванный на запѣтъ судіи, чо-му укравъ сурдуть, водпо-вѣвъ, що йому було зимно, а теперъ коли го засудятъ на взыницю, не буде бодай терпѣти нѣ голоду нѣ хо-лоду.

— ВЪ Нью-Йорку зъ пя-того поверха выскочила на

улицю молода жѣнка и знайшла смерть на мѣсци. Упала на голову и голова розчерепилась на кусеники. Лѣкаръ, зтвердивъ лише смерть. Сусѣдки самоубій-ницѣ говорятъ, що она бу-ла пьяна.

— ПРИ одной улицѣ въ Нью-Йорку запалила ся е-лектрична кара. Товпа на-рода приглядала ся цѣ-кавому видовищу. Наразъ надѣхала якась жѣнка ко-неми и возкомъ. На видъ огню конѣ сполошнѣвъ ся жѣнка вылетѣла на улицу и зломала ногу. Конѣ ки-нувшись въ товпу народа, я-кійсь робѣтникъ не вчасъ усунувъ ся зъ дороги, до-ставъ ся коневи подъ ноги и такожъ зломивъ ногу. ЗѢ великимъ трудомъ удало ся полісменови зловити споло-шенного коня.

— САМОУБІЙСТВО. Те-рещенка. Кіѣвскй часописи доносять, что въ Опшніи, тамашной губерніи, зѣн-ковского округа, покѣнчивъ зѢ собою въ трагічний спо-сѣбъ мѣсцевый міліонный богатырь и лихваръ Тере-щенко. Причиною самоубій-ства були матеріальніи не-удачи — упадокъ курсу я-кихъ акцій, до чого при-лучила ся ще недуга. Те-рещенко повѣсивъ ся у власной стодолѣ, заперши еѣ напередъ зѢ двору и доставшись до середины крѣзь дѣру подъ кришею. Повѣсивъ ся на тонкомъ шнурку, перевернувши но-гами подставленный столикъ. На тѣлѣ самоубійника въ брудныхъ лахахъ и подвз-кахъ подъ руками были збе-реженіи цѣнныи паперы на 500.000 рублѣвъ и 700 ру-блѣвъ готѣвкою.

— ВЫСТАВУ въ Ст. Луі звидѣло до дня 8 жовтня 14.376,456 особъ.

Дальшй жертвы на будову гр.-кат. церкви въ Ст. Люисъ, Мо.

о. Чаплинскій	20.00
Павло Чарный	2.00
Михайль Гойда	2.00
Алекс. Патрошъ	2.00
Миронъ Патрошъ	1.00
Яковъ Ружила	50
Макс. Жидикъ	1.00
Дан. Куріловичъ	1.00
Мих. Копча	1.00
Стеф. Макара	2.00
Фил. Сорока	1.00
Мих. Риджикъ	50
Григ. Копча	1.00
Петро Бугель	1.00
Иванъ Репа	1.00
Марія Репа	50
Вас. Бугель	50
Ем. Дзюбекъ	50
Тереса Хромога	50
Антоній Вавельскій	1.00
Стеф. Опалинскій	1.00
Ксав. Гловацкий	1.00
Алекс. Вавельскій	5.00
Геор. Оларъ	1.00
Ник. Лукъ	1.00
Пав. Губаничъ	1.00
Андрей Шпакъ	1.00
Тома Ябчанка	3.00
Мих. Петровский	1.50
Прок. Малякъ	1.00
Стеф. Шубякъ	1.00
Сем. Пѣльшъ	1.00
Сам. Костишакъ	2.00
Андр. Сернякъ	1.00
Петро Сернякъ	1.00
Петро Лига	2.00
Григ. Васенда	2.00
Мих. Хромога	1.00
Стеф. Криничскій	1.50
Иос. Балѣгрокій	1.00
Юрко Дзюбекъ	1.00
Катерина Геба	50
Юліяна Цюмка	50
Н. Жидикъ	50

Руский промысловцѣ!

Календарь Р. Н. Союза въ друку — на укінченію!

Кождый порядный руский бизнесменъ має мати въ нѣмъ свой адвертайзментъ, чтобы люди знали, хто є ширый Русинъ-патріотъ. Проте послѣдній часъ прислалати грошѣ и оголошена.

На боргъ не помѣщаемо! Цѣна вѣдъ адвертайзменту за цѣлу сторону 4 доллара, за пѣть 2.25 дол., за четверть 1.25 дол.

Оголошена и грошѣ присылайте на адресу:

Rev. N. Strutynsky,
Box 375, Olyphant, Pa.

Спѣшайте ся, бо за три або чотыры тыждѣ календарь буде готовый.

ХОЧЕ ЖЕНИТИСЬ

молодець лѣтъ 24, Русинъ въ Галичинѣ, повѣту Тарнополь. Має 500 долларѣвъ готѣвки, є столяремъ, зарабляє 16 до 18 долларѣвъ на тыждѣ. Поможете рускои дѣвчинѣ котра бы вѣла читати и писати, була розумна и добра. Просить о письменный зголошена и фотографію. Адресъ: Joseph Lypski,
34 Jefferson Str.,
Buffalo, N. Y.

Хлѣба! Хлѣба!

(Изъ „военныхъ образковъ“ В. Непировича Данченка).

Я лишь что вернувшись изъ позицій змордованный змученный и мѣтъ — совѣсно. Право и лѣворучъ идуть люди, що мають больше вѣдъ мене право на вѣддыхъ. Вони зовсѣмъ сколочені. Сѣ люди вѣдъ десяти днѣвъ не знаютъ справжнього спокою. Та тутъ важна не лишъ утѣла. Ось утомлені, що ледви держуть ся на ногахъ, стають и жалѣбно дивлять ся на насъ. Въ вагонѣ, що сповноє ролю салдатской ѣдальни, є салдатскій борщъ:

— Чого тобѣ, голубчику?

— Хлѣбца бы.

Даю йому грошей.

Не хоче.

— Покѣрно дякую. Мѣтъ бы хлѣба треба... Уже другу добу не ѣмо. Мы роздали все что у насъ было. Нашъ салдаты — таковы. За годину въ цѣломъ потяжѣ не стало й крушки хлѣба, а люди изъ дальшихъ позицій, куды нѣяка интендатура не могла доставити поживы, все ѣшли и ѣшли и просили одного латѣ „хлѣбца“. И нѣхто не бере грошей. Тѣльки й чуешь, що напружені, жалѣбні, умолючій прохання: „хлѣбца!“

Надѣждає другой дни стойчакъ.

— Ваше высокоблагородіе! Позвольте хлѣба!

— На, маешь!

— А ще трохи — мне вѣтъ не рѣшучо.

— Уже досыть.

— Для мене досыть... Але для капитана — вказує вѣтъ на верхового офицера, що вѣдвернувшись вѣдъ насъ.

— Нехай же вѣтъ самъ приѣде.

— Вони не приѣдутъ.

— Чому?

— Имъ нѣяково.

Йому дають для офицера хлѣба и вареного мяса.

Той зъ далека кланяє ся и мы бачимо, якъ зненацька радощі озарили його лице.

Незабаромъ приѣджаютъ изъ поза кѣлькохъ верстовъ С... офицеръ ген. Мищенко. — Ради Бога. Генераль не має що ѣсти. Дайте щонебудъ.

Нашъ дѣлать ся, чимъ можуть: пѣвъ бугельки горѣвки, хлѣбъ, мясо, трохи консервѣвъ.

Офицеръ просто „душев-леный“. Навѣтъ руки дрожать, а весь вѣтъ у румянца.

— Спасибѣгъ! То радѣсть. Буде чистый праздникъ. Мы вже мѣсячъ зогось подобного не бачили.

И мало не танцює на сѣдлѣ. Не вѣдпочаваючи, летить зъ поворотомъ, не-сучи дороговѣнный наборъ.

Одѣнь присталый офицеръ примѣстивъ ся коло насъ. Просимо обѣдати — що є. Дякує.

— Я вже забувъ, якъ ѣдять... тихо, тихенько говорить вѣтъ.

— Чимъ же вы жили?

— Чаємъ.

Весь хорый. Дрожить... На чай накинуть ся, а у самого — молодѣ, гарне лице и зубы такъ величавы, що вими кости перегрызъ бы.

Другой офицеръ кинувъ ся на салдатскій „зразокъ“ зъ такою жадобою, що у мене мало слѣзъ не рыну-ли изъ очей.

— Такой роскошѣ мы вже давно не бачили!..

Чи вы бачили коли, якъ люди пють воду зъ брудныхъ вонючихъ калужъ, повныхъ пуговицъ и всякой повзакочон нечисты? Приѣзжайте сюда и подивѣть ся. Подивѣтъ ся, якъ изъ заплѣснѣлого хлѣба зѣтруть зелену плѣсьнь такъ, що и кусочка не урвутъ и ѣдять зъ апетитомъ, якъ пожирають мясо, покрыте сѣрымъ налетомъ — та ще й Богу за се дякують. Є консервы; бляшанки розду-ты, стали выпуклыми. Пробешъ ихъ — вѣдта бесмер-дичій газъ. Дадуть йому выйти и ѣдять та ще и подхвалюють. Интенданту-ра улажена въ теперѣшну войну знаменито, якъ порѣвнати єъ изъ войною ту-рецкою 77—78 pp., але тамъ де вона не може доставити своихъ засобѣвъ, а-бо де попаде ся непомѣр-кованный офицеръ изъ резервы, що wymagaє фор-мальностей, якихъ нѣякъ сповнити, тамъ справа стає погана.

Всячина.

ПУШКИ УЖИВАНІЙ ВЪ РОСІЙСКО-ЯПАНСКОЙ ВОЙНѢ.

Окрѣмъ обычныхъ полевыхъ пушекъ зъ промѣромъ менше больше 7 и пѣвъ сантиметра, обѣ арміи, що воюють на далѣкомъ Сходѣ, užívajúть мѣтъ иншими еще гавбицъ т. е. пушекъ до лерекидныхъ выстрѣловъ. Рѣжница межъ гавбицею а звычайною пушкою полягає на томъ, що гавбица є значно коротша и має дуло зъ ширшимъ промѣромъ. Призначена до перекидывания набѣвъ великимъ лукомъ такъ, чтобы падали зъ горы

на неприятеля. Гавбицевы выстрѣлы несутъ на вѣд-далъ 5 до 8 кѣлометровъ, а набѣвъ, значно тяжшій вѣдъ набѣвъ звычайныхъ пушекъ, мѣстятъ въ собѣ больше выбуховой матеріи. По причинѣ однакъ по луку, який описує набѣвъ, дуже великій, мѣрене зъ гавбице є труднѣйше, швидкѣсть набѣво менша, а набиване повѣльнѣйше. Гавбица уживає ся головно до нищеня полевыхъ окопѣвъ, а таковы до стрѣляня до невидной цѣли, якъ пр. до вѣддѣловъ войска, що стоять за горами, при чѣмъ зъ огляду на конструкторію набѣвъ, гавбица може стояти зовсѣмъ схована въ за-глубленю, а тодѣ мирить ся зъ ней пѣсля дуже докладныхъ мапъ дѣточной мѣсцевости, мѣтъ тѣмъ ко-ли полевая пушка стоитъ на мѣсци видѣомъ, якъ не за-сѣгды, то бодай въ хвили даваня огню. До облогъ та оборонъ крѣпостей уживає ся 12, 15 и 20 центиметровыхъ гавбицъ, а врѣштѣ великихъ 27 и 30 центиметровыхъ пушекъ. Але е пушки зъ ще бѣльшимъ промѣромъ, бо доходячимъ до 48.6 цтм. (майже пѣвъ метра є дуло). Призначені вони лише до оборонъ крѣпостей и берегѣвъ, бо о швидкоу ихъ уставленю и перевозѣ не може бути бесѣды зъ причины тягару. Жате тѣхъ великанѣвъ не довге, бо коли звычайна полевая пушка выдержитъ три тысячы выстрѣловъ, гарматы 16 и 18 центиметровы тратятъ вартѣсть по чотыриста выстрѣлахъ, а 30-центиметровы и бѣльшій по 60. Кождый выстрѣлъ зъ тѣхъ послѣднихъ пушекъ коштує три тысячы пѣтьсотъ коронъ. Скоро-жъ взяти пѣдъ увагу, що коштъ фабрикаціи величезной пушки доходить до триста тысячъ марокъ, то кождый выстрѣлъ коштує властиво вѣсѣмъ тысячъ пѣтьсотъ коронъ, бо зменшуетъ вартѣсть пушки о 5 тысячъ коронъ. Набѣвъ до тѣхъ пушекъ важать вѣдъ триста до шѣсть-сотъ кѣлограмѣвъ. До людей стрѣляє ся зъ шрап-нелѣвъ, наладованныхъ выбуховою матерією и дробными кулями, до нищеня земныхъ и мурованныхъ фор-тификацій уживає ся експлодуючихъ гранатѣвъ, въ котрыхъ пальничъ улаженъый такъ, що выбухъ на-ступає кѣлька секундъ по удареню гранату въ цѣль, черезъ що гранатъ має часъ заглубити ся въ земли або въ мурѣ. Отворы запѣдѣй-ный вѣдъ выбуху такихъ гранатѣвъ, бувають широкі и глубоки часто на кѣлька метрѣвъ. Що до доносимости выстрѣловъ зъ облого-выхъ пушекъ, то та звычайно выносятся 8 до 10 кѣлометровъ.

ПРИМХИ БОГАЧѢВЪ.

На всѣй земной кули нема бѣльш примховатого жѣноцтва якъ по великихъ мѣстахъ Англіи, а головно въ Лондонѣ. За добре имѣ дѣе ся, тому выгадуютъ оригинальнѣйшы забавы. Улюбле-

ными звѣртками у жен-щанъ иншихъ народѣвъ є, якъ звѣсно, пѣсики, котыки и папугаѣ. Англичанки вы-брали собѣ нѣтомѣсь — зе-леный жабки. Є се жабки не бѣльшій никлевыхъ 5 цѣн-товъ, а коштуютъ \$1.50 до \$2.00 вѣдъ штуки. Таку жабку держать въ скляной фляшцѣ и годуютъ єъ са-мыми жабячими ласоцями: комахами, слямачками, гу-сеницами и и. При томъ у-чать єъ штучокъ, пр. ска-кати черезъ перстенѣ. Вы-тресована жабка на данный знакъ перескакує черезъ довгій рядъ обручѣвъ, а зрѣтелѣ, панѣ и панове, не-звычайно тѣмъ тѣшатъ ся. У насъ называли бы се що найменше дивацтвомъ, а въ Англіи удерживане бо-дай одной жабки дома на-лежить до доброго тону.

ЯПАНСКИЙ СЛОВА.

Въ часѣ загалной пого-нѣ за сензациями зъ ман-джурского боевища гонять ся навѣсти „на показъ“ кѣлька словъ зъ японской мовы: Край значить по я-пански „коку“, столица „кио“, округъ „шу“, побе-режа „гома“, поперецный „йокѣ“, чорный „куро“, де-вать „ки“, (отже „Курокі“ значить „девять чорныхъ“ и не походить вѣдъ вшепо-ляка Куровского або вѣдъ Курковского), довгій „нага“, сѣдѣ „то“ (Токио — сѣдѣна столица), великій „ми“, брама „кадо, („ми-кадо“), ножички „фарса“, кѣнь „ако“, кобила „далю“, го-лый „фагум“, дурный „фа-го“, (видко, що и у Япан-цѣвъ „голый“ и дурный значутъ майже то само), жѣнка „фавпасамі“, мужъ „фавнамоко“, дѣнька „гаго“, гузикъ „бутон“, придур-нуватый значить „донна“, сонце „фи“. Словъ „любовь“, „любити“ Японцѣ не зна-ють.

ЧЕХИ НА ПОЛИ ВОЙНЫ.

Кореспондентъ одной вар-шавской часописи, описую-чий свою стрѣчу зъ чѣскимъ посломъ Кльофачемъ въ Харбинѣ, пише мѣтъ ин-шимъ ось що: Нема въ Ман-джуріи мѣста, мѣсточка, о-селѣ, часомъ стаціи, де не було бы кнайпки и подряд-ныхъ шинчѣвъ. И нема въ Манджуріи такой кнайп-ки, нѣ такого шинчѣвъ, де не терликавъ бы на скрип-кахъ блѣдолицій Чехъ, де на фальшувала бы на арфѣ русая Чешка... Въ Харби-нѣ чѣскій мельодиі чѣе ся на кождѣмъ крокѣ. Але пух-кий Чешка спѣвають навѣтъ въ Мукденѣ, Ляоянѣ, Гай-ченѣ и т. д., не зважаючи на боевой сурмы... Чѣскихъ музыкантѣвъ повно въ Ин-кавъ, повно ихъ навѣтъ въ Тіентсінѣ, Чифу, Таку... Молодыхъ дѣвчатъ и хлопцѣвъ спроваджуютъ та ангажуютъ старшій... подпріемцѣ-вы-зискувачи. Анѣ то вмѣе спѣ-вати, анѣ вмѣе грати. А однакъ волочить ся по всѣ-лякихъ норахъ, марнує мо-лодѣсть и здравье.

Памятайте
на Рускій Нар. Фондъ
въ Америцѣ.

Где есть?

Хто хоче шукати своихъ кра-авѣвъ черезъ нашу газету, муситъ заплацати 25 центѣвъ за кожде ого-лошене напередѣ.

ДЕ Є?

Александръ Бачинскій братъ по-койного Евгѣна Бачинского. Хто бы знавъ про него, зволить подати єго адресъ до редакціи „Свободы“. Справа дуже важна. 27304

ДЕ ЄСТЬ

Федоръ Югасъ зъ Загучева, пов. Лѣско, Галичина. Въ Америцѣ 5 лѣтъ. Мешкає въ Пенсилвеніи, ро-бить при углѣ. Шукає єго швагѣръ Матѣй Тарнавскій,
154 S. Seventh Str., Scranton, Pa.

ЖЕЛѢЗНИЦА ЛОРЕЛ ЛАЙН

Трени відходять зі Скрентон в будні дні від 1-ої до 6-ої рано що година, а від 6-ої рано до 12-ої вночі що 20 минут. В Неділю відходить трен від 1-ої рано до 7-ої що година, в від 7-ої рано до 12-ої а вночі що 20 минут. Від 3.30 до 6.40 пополуно трен ходять що 10 минут. До Виллсбері їде трен всего 41 минут, а експресовий, що відходить зі Скрентон (крім Неділя) о 6.36, 8.16 і 10.36 рано а 2.16, 4.36 пополуно їде лиш 33 минут. Наші яри їдуть до Нейогъ Парку і Пі-терборгъ Ми перевозимо також пачуники. B. F. WYLY, jr. traffic manager. Scranton, Pa.

Докторъ Арданъ

отворивъ офісъ
пѣдъ ч. 711 ул. Линденъ,
Скрентонъ, Па.
Новый телефонъ 1631.
Старый телефонъ 570—2.

— Хотите правовати ся, выставити ко-му повномочіє, купити або продати ма-токъ, достати сплатѣвъ, сплѣктовати гро-шѣ вѣдъ довжничѣвъ або увѣдѣнити ся вѣдъ войсковой екаципи, пишѣтъ до John-a Nemeth-a 457 Washington St. New York, N. Y. Вѣдѣтъ вамъ всѣо зробить агѣ-найбѣльше и скоро.

Янъ Фишеръ

Новый
Банково-Шифартовый Домъ
отвореный кождого дня
вѣдъ 7-ої рано до 9-ої ве-черомъ пѣдъ
ч. 713 Front St., Catsaqua, Pa.

Засылає, купує и продає старокраєвй грошѣ.

Приймає грошѣ до перехо-ваня и звертає ихъ кож-дого часу.

Шифарты продає до всѣхъ портѣвъ Bremen, Ham-burg, Rotterdam, Antwerp и на Англію за ту саму цѣну що и компанія.

Продає всѣлякій молитвенный и забавный книжки.

Продавать чисто славян-скій, христіанскій биз-несъ. Вѣдѣдайте єго.

Вѣтъ є такожъ Notary Pub-lic — потверждає и вы-рабляє всякій старокрає-вй контракты скоро и безпечно.

С. М. НАТНАВАУ.

агѣнтъ вѣдъ огневой асѣкураціиной компаніи.

Колѣктує такожъ грошѣ за рентъ. Має дома до мешканя або на про-дажъ на Blakely, Olyphant, Pa. и околици. Цѣна дуже низька

Польска Кольонія въ Державѣ Вирджіни.

Маємо 40.000 акрѣвъ урожайной землѣ вѣдъ \$5 до \$15 за акеръ фармы зъ забудованемъ або безъ забудованя, поле або лѣсъ недалеко желѣзницѣ и великихъ мѣстѣ, де легко можна зарабо-бити гарный грѣбъ на всѣхъ плодахъ. Земля є всюгда добра, и кождому добре веде ся. Родить ся добре жито, пшеница, ячмѣнь, овесъ, солодка картофля, кукурудза, тютюнъ. Овочѣ: яблока, грушки, сливки, огѣрки, мѣльоны, помідоры и всагалъ вся огородовина. Вино є также добре якъ калифорнійске. Земля є ровна, покрыта переважно дубовымъ лѣсомъ. Пасовиска для худобы, овецъ и т. д. Вода жерельна на кождѣй фармѣ 20 стѣпъ глубока. Морозѣвъ анѣ спеки тутъ нема, кильоны тутъ не-звѣсені. Недалеко суть великі мѣста якъ Річмондъ, Балтиморъ, Вашингтонъ, Нью-Йоркъ, Філадельфія. Тысячѣ людей глядає теперъ фармы и много вже Полякѣвъ закупило вѣдъ насъ землю и суть вдоволѣні. Кождый повинѣтъ йти на фарму, де кождый є своимъ паномъ, а маєтокъ фермерѣвъ є забезпеченый. Фермеры не потребуютъ боити ся страйку, зменьшеня платѣвъ або калѣц-тва. Фармы продаємо за гѣтѣнку, або на легку сплату, однакъ часть треба зложити гѣтѣвкою, а рѣшту на сплату пѣсля умовъ. По бѣльшій усаджѣ пишѣтъ по польски до

JOHN JELINEK & CO.

1116 Pine Alley, Braddock, Pa.

Напишѣтъ дѣсьте вычитали се оголошене.

Хто пришле?

ХТО пришле намъ два доллара на „Свободу“ доставе въ дарунку книжокъ вартости 50 цнт.

ХТО намъ пришле три доллара буде доставати черезъ 12 мѣсяцѣвъ „Сво-боду“ и мѣсячникъ „Сло-во“.

ХТО намъ пришле 3.50 дол. буде доставати „Свобо-ду“ черезъ 12 мѣсяцѣвъ и доставе въ дарунку ве-лику Библию, що має 1000 сторѣвъ друку.

Пишѣтъ сейчасъ, бо такі дарунки не будемо довго давати.

Пишѣтъ выразно, особливо свой адресъ и якихъ кни-жокъ хочете.

Американскій шляхтичъ . . .	15
Весела книжочка зъ образками . . .	30
Де що про звѣрята . . .	30
Де-що про права и суды въ Сп. Дер. . .	10
Де-що зъ исторіи російской православ-ной місії въ Америцѣ . . .	10
Дорога до свѣдомости . . .	10
Зубъ за зубъ . . .	10
Загадки и образки . . .	10
Журавль . . .	15
Календарь „Союза“ (1904) . . .	25
Казка про жаду . . .	10
Конституція Сполуч. Державъ . . .	10
Книжка для опѣкуватѣ хорыхъ . . .	1.00
Марія . . .	10
Народный Рухъ Ав.-Уг. Русинѣвъ . . .	15
Оповіданя для дѣтей . . .	20
Образки въ Америцѣ . . .	10
Оповіданя С. Манафа . . .	15
Про вѣдѣстуння вѣдъ рос. православія . . .	10
Покуса . . .	10
Розмова Поляка зъ Русинѣмъ . . .	10
Руско-англійскій Словарець (пере-друкъ зъ Англ.-руск. Провѣди . . .	20
Руско-англійскій Провѣдникъ . . .	50
Смерть . . .	10
Тарасъ Шевченко . . .	15
Тышко Гаврилюкъ . . .	15

Адресъ:

SVOBODA,

Box 353, Scranton, Pa.

ДОКТОРЪ ПРАВЪ

Ю ЛІАНЪ ЧУПКА,

—адвокатъ—

3 N. Main St., Wilkes-Barre, Pa.

P. O. Box 372.

Бго офісъ въ Scranton, Pa. є на 303 Spruce Str. Але до Скрентонъ приѣзжаетъ только кождого понедѣлка и четверга вѣдъ години 6-ої до 8-ої вечеромъ.

Всѣ справы американскій въ повѣстахъ: Люзерне и Лявоана.

Хто має справу ґрунтову, або хоче вѣдобрѣти грошѣ або сплатѣвъ въ старѣмъ краі, най удасть ся до адвоката Чупки, бо вѣтъ бувъ адвокатомъ въ Галичинѣ.

Всѣ контракты, правый паперы и повномочія. 18-05

Гей, краєвъ, де идешъ?

Хочешъ выпити доброй горѣвки, доброго пива, закурити доброго сигара, вступи до готелю нашого руского патріота

Онуфрія Ковтка

—на—

River Str., Olyphant, Pa.

JOHN J. CAMPTON
Католицький пивоварень.
Винаймає тано керичъ
— ту и на околицю. —
410 WEBSTER STR., - SHAMOKIN PA.

ГАВРИЛЪ МАЛИНЯКЪ
WHOLESALE
Cor. Franklin & Spruzheim Sts.
SHAMOKIN, PA.

Масе заведи на складъ свѣже,
добре пиво въ великихъ и малыхъ
бочонкахъ въ наилучшихъ броварѣвъ,
горѣвъ и лѣкеры найлучшого татунку.
Братя! замовляйте у свого!

МАСЕЪ КНИЖКИ ДО ОПРАВЫ?
CONDRA LOTZ,
305 Lackawanna Ave., Scranton, Pa.
оправляе книжки всѣлаго рода, хочъ
бы якъ розтрисенъ. Такожъ робить книж-
ки для братствъ, церковъ, бизнесменѣвъ
и т. д. За роботу гварантуе.
SOCIALISM is the coming issue in politics.
You may be for it or against it, but in either case
you need to understand it, and so you need to read
The International Socialist Review
Ask your newsdealer for it or send 30 cents for a
three month's subscription and a copy of Social-
ism and Farmers. No free copies.
CHARLES H. KERR & COMPANY, Publishers
56 FIFTH AVENUE, CHICAGO

СЕМАНЪ МИТРЕНКО
готельничій
на River st., OLYPHANT, Pa.
Хочешъ выпити гарненько?
Запийтася де Митренко;
Готель, висту, пиво мае,
Повий склянки долавае.
Б цигара, а и гала
На мѣтинѣ, на забавѣ:
Тамъ посидишь, погуляєшь,
Вчуешь неодо цѣнае, —
А шо выпешъ, то знай брате,
Пѣде дальше, якъ у пяти!

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ГОТЕЛЬ
Д. ГОЛОДА
38 Green str., JERSEY CITY, N. J.
Божий Русинъ маючий яку небудь
потребу въ Нью-Йорку, ча въ околицѣ,
повиненъ вступити до того готелю, бо
тутъ достане найлучшого и найтаншѣ
напѣткѣ всѣлаго рода и порадъ, а на
лучша ку — ти шифкартъ

Dr. F. J. Meek,
(МИКОЛАЙЧК.)
СПЕЦИАЛИСТ
СЛАВОСТЕЙ
ЖИНОЧИХъ
ДИТЯЧИХъ
І ВЕНЕРИЧНИХъ.
Жени при породѣ дѣлають
особливый опѣа.
Офіс: 227 N. Shamokin Str. | Телефонъ
SHAMOKIN, PA. | Nr. 1673

Юліанъ Копистянскій
(JULIAN KORYSIANSKI)
424 Shamokin Str., SHAMOKIN, PA.
Перворядный салюнь рус-
скій. — Найлучшій напѣтки
можна ту достати, якъ: пи-
во на шклянки и бутельки,
вина розматого татунку,
горѣвки досконалы, цигара
душе добры.
Спѣшитъ Братя Русины до свого брат-
чика Юляна!

**Виробляє братъ
въ машинѣ, танки,
гидравлы, теругвы,
униформы.
Цѣнникъ и пробъ
высылаю даромъ.**
Можете писати до насъ по руски, сло-
веньски або польски.
R. H. Morgan, 23 N. Main str.
SHAMOKIN, PA.

ВЕЛИКІЙ КОМПАНИЧНЫЙ СТОРЪ
Russian Mercantile Co. Ltd.
— въ —
SHAMOKIN, PA., 327 Shamokin st.
Наибольшій рускій компанічний сторъ въ Аме-
рицѣ. Заложеныи ще въ роцѣ 1889, а теперъ
побольшеный, украшеный и на ново
урядженый. Новый дѣмъ великій,
красный, котрый компанія ку-
пила 1896 року за \$18.000
доказуе, шо може ком-
панічна робота. — Всѣ ро-
зумный Русины належать до тои
компаніи, купують зо свого власно-
го стору значить, спмагають самыхъ
себе. — Мѣсячно обертае сторъ сумою \$5,500.00
Заряджуютъ нимъ:
Н. Габуря, М. Колодѣй.

ИВАНЪ ГЛОВА
JOHN GLOVA (POSTMASTER)
— въ —
Excelsior, Pa.
ОДИНОКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ EXCELSIOR.
Всякій потрібный рѣчь до житя, якъ такожъ
можна купити убраня майнерскіи и звычайный.
Посылае такожъ грошѣ до всѣхъ частей
свѣта, скоро, тано и беспечно.
Продае шифкарты.
Не вѣдь нынѣ вже знають люде солидного
Ивана Глову.

**Одень зъ наибольшихъ
броварѣвъ въ
Америцѣ.**
ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЕВЫЙ СПО-
СОБЪ, БЕЗЪ ВСЯКИХъ
ПРИМѢШОКЪ.
Хто лишь разъ по-
коштуе сего пива, то
иншого вже не хоче
пити.
Голова вѣдь него
нѣкогда не болитъ,
бо есть здоровье и по-
живие.
НЕ ТРЕБА ЕГО ЗЪ РЕШТОЮ ХВАЛИТИ, БО
ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРИТЬ.
E. ROBINSON'S SONS,
LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.
Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333.
NIGHT CALL 4854.

ПЕРША РУСКА БУЧЕРНЯ ВЪ SCRANTON, PA.
Михайла М. Югаса
314 THIRD STREET

Хочешъ купить добре мясо,
Шинку чи смачныхъ новбастъ,
Не гравъ брате грошей й часу,
Личъ пытай са, де бучеръ Югасъ.
Вѣнь вселѣе мясо мае,
Зъ людми красно розмовляе
И поруски, по словеньски,
По англицки и по польски.
Зъ него Русинъ, бучеръ славный,
Къ доброй справѣ всегда справный,
За рускій народъ крѣпко стоитъ,
Вражды людой са не боитъ.
Томъ Русинамъ треба знати,
Шо его тре подѣирати;
Красно знають, въ папѣръ запакую,
Бучерня чиста, ажъ са сердце радуе.
Мы, Русины не магуемо,
Вѣдь Югаса все мясо купувати будемо,
Бо вѣнь у Scranton найлучше мясо мае,
О томъ кожда дитина навѣть добре знае:
Томъ милъ брати, нѣкуда са не волочить,
До найлучшой бучерни до Югаса ходѣть
Добре, тано, справедливо
Чисто, смачно и ужитиво!

СВѢТОВА ВЫСТАВА ВЪ ST. LOUIS
Каждый, кто из Братства - Руси-
новъ придетъ увидѣти славу свѣ-
тову выставу въ St. Louis, Mo.
нехай не пожаде зайти до
перворядного руского салону
АЛЕКС. ВАЛЕВСКОГО
а тамъ знайде все здоровы напѣтки
га цигара, а шо пайголовѣйше:
добру порадъ, помѣчь и услугу че-
резъ цѣлый часъ.
Такожъ пригадуе ся ласкавой па-
мѣти, шо спродае танѣ а добры
шифкарты и выслае грошѣ до краю.
Aleksander Walewsky,
175 St. George St., St. Louis, Mo.
Bell 'Phone Blue 1254.

Гигиеничный Электричный Поясъ!
Порученный лѣкарями, 5000 свѣдѣствъ, 5000 ста-
рыхъ вылъченъ, понавѣ 5,750 000 теперъ въ ужитю.
Лѣчить сейчасъ: Руматизмъ, невралгю, боль голо-
вы, епилептичій корчъ, хоробы почочъ и селезенки,
неустраивость, загальне ослаблене, слабости жѣночъ, утрату мужеской силы, хро-
ниче розболѣнене, холодность нѣгъ, бесоняицю, боль крижей, чуте змучена,
печене коло сердца и нечесту кровь. Лѣчить зарѣвно мужинъ и жанки.
Наша знижена цѣна \$1.00 дае всѣмъ можность его набути. До замовлена
повиненъ бути долученый 1.00 долларъ почтовымъ переказомъ або въ режі-
строваномъ листѣ. Зъ каждымъ посылкомъ посылаетъ всказовки въ московской мовѣ
С. F. ZARUBA & CO.
309 N. 4th St. Dep. Sv. Clarksburg, W. Va.

БРАТЯ РУСИНЫ!
Каждо хобоба є наибольшимъ несчастемъ човѣка, особливо въ Америцѣ, по-
неже не только шо недае ему водповѣдного утриманя, але стае ся причиною перед-
вчасной смерти тому, котрый могъ бы тѣшитись добрымъ здоровьемъ и уживати ще
денного свѣтла.
Нашъ Братя Русины прибуваючы сюда зо старого краю, не знають до кого
власне мають удатись и отверто объяснити станъ своего здоровья, або удають ся до
такихъ лѣкарѣвъ, котры не только обѣдуютъ ихъ зъ остатного кроваво заробленого
цента, але ще въ додатку взбольшають слабость невѣдповѣднымъ илѣками и копають
имъ вѣдь разу могилу.
Черезъ тое Братя Русины тутъ на чужинѣ марнуете и майже незнаючи впро-
ваджаєте вашу родину на тую саму дорогу мизеріи, на котру вы давно вступили.
Если чуте ся бути слабыми и чуте великій упадокъ на силѣ и здоровлю а хочете
бути вылъченными, то зголосѣть ся до
Проф. Д-ра Е. С. КОЛЛИНСА,
если можете особисто — або въ листѣ опишѣть зъ увагою повстанѣ слабости и якъ
довго вже хорусте и заплѣть до него а вѣнь васъ напевно вылъчить, такъ шо тая
сама слабость вже больше не поверне.
Проф. Д-ръ Е. С. КОЛЛИНСЪ,
дипломованный лѣкаръ зъ ню-йорского университета,
для котрого нема хоробы, котру вѣнь бы немѣгъ вылъчити; вѣнь лѣчить и гварантуе
всѣй недуги, яко: слабость плуць, сухоты, всякій терпѣня жолудковой, нерки, нер-
вой болѣ, катаръ, кашель, дыхавицю, простуду, боль головы, очей, слабый зракъ,
глушкы, шумъ ушей, ревматизмъ, боль въ крижахъ, сухой боль костей, скрофулу,
свербѣне тѣла, выпадане волосѣвъ и т. д., лѣчить такожъ всякій жѣночы внутренній и
поверхный хоробы.
Проф. Коллинсъ зарѣвно вылъчить цѣлковито сухоты, якъ такожъ тайный мужеский
и жѣночы хороты. Подчасъ его 15-лѣтней практики не було ще выпадку, щобы его
наука и вѣдомость лѣкарска въ чѣмъ небудь змылила.
Звертаемо увагу на декотры посвѣдченія:

Вылъчена з запаления матичного и пныхъ жепскихъ слабостей.
Поважанный пане Проф. Коллинсъ! По положу въ грудню минувшого
року досталамъ запаление матицѣ, блыхъ уплавъ, боль крижей и всѣхъ
костей а такожъ запаление мѣхура. Удаваламъ ся до многихъ докторѣвъ, але
выѣсть помочи, чулаамъ ся чимъ разъ слабѣю. Въ концѣ удаламъ ся до
васъ п. Проф. Коллинсъ и вы сейчасъ прислали мнѣ лѣки и по ужитю пер-
шихъ лѣковъ чулаамъ полегчене а въ протягу 10 днѣвъ булаамъ цѣлкомъ вы-
здоровлена. Прошу пріймѣть мою сердечну подяку за такъ скоро и стало
вылъчене!
При всякой способности буду ся старала познакомиться моихъ прияте-
лѣвъ въ вашою практикою и чудесными лѣками. Зъ поважанемъ
Марія Водницка,
1254 Ashland Ave., Chicago, Ill.
Вылъченный зъ сифилису и сухотъ зъ него вывипувшихъ ся.
Дорогий добродѣлю! Я лѣчивъ ся
близко 4 роки черезъ рѣжныхъ док-
торѣвъ вѣдь сифилису, однакъ не только шо мене не вылъчили, але мене
побольшали мою слабость, такъ шо доставъ емъ и сухоты и плываю
кровью. Нарештѣ я удавъ ся до д-ра Коллинса и вѣнь мене вылъчить
цѣлковито въ короткомъ часѣ. Прошу пріймѣть мою подяку за вашу
сумѣльность, бо сли бы не вы, то сумный бы бувъ конецъ моего житя.
Остаюсь зъ поважанемъ,
Теодоръ Краснскій,
4602 Blackberry Alley, Pittsburg, Pa.

Зъ того всего видно, шо Проф. Коллинсъ є только
одиный лѣкаръ, котрый може вылъчить безъ особного
наветъ егзамѣнованя, бо после описанія хоробы вылъ-
чить хотя бы сте на яку небудь хоробу терпѣли.
Прото Братя, не водкладайте, якъ сте хорѣ и если
желаете бути здоровыми и здѣбными до працѣ, не уда-
вайте ся до иныхъ лѣкарѣвъ, котры мовѣ инявки чѣга-
ють на вашъ тяжко заробленый грѣшъ, але смѣло п зъ
довѣремъ удайте ся до Проф. Д-ръ Е. С. Коллинса; опи-
шѣть му по руски станъ вашей хоробы а можете бути певный, шо вѣнь васъ, яко
шляхетный и совѣстный, 15-рѣчный практикъ въ короткомъ часѣ вздоровѣе. Пишѣть
подѣ адресою:
PROF. DR. E. C. COLLINS,
New York Medical Institute,
140 W. 34th Street,
New York, N. Y.
Особно паціенты принимаютъ ся вѣдь год. 10. до 5. вечеръ. Въ недѣлю вѣдь
год. 10. до 1. по полудни.

Гей Русинъ! чи знаете вы до-
рогу до дешевого и доброго ку-
на? Она веде просто до
Юрія Хилыка
въ OLYPHANT, PA.
Вы его певно добре знаете. Въ него
знайдемо одинокій, найдешевшій, най-
лучшій и наймодѣйшій сторъ зъ
убранями. Купите добре „шифкартъ“ и
скоро а беспечно пошле вамъ грошѣ до
старого краю. Не гадайте однакъ, шо то
аже все — нѣ! Вѣнь мае ще найпара-
дѣйшій салунъ въ мѣстѣ подѣ назвомъ:
Anthracite Hotel.
Тамъ доперва погостите
ся, якъ въ рѣдной бабки на
весѣлю.

РЕСТАВРАЦІЯ И КАВЕРНЯ
TROMETTER'S
(Трометеръ)
при Рединскомъ дѣлѣ въ Shamokin, Pa.
Свѣдѣнія, Обѣды, Вечерѣ
Въ кождомъ часѣ можна достати
такъ горячій якъ и зимній перекуски.
Потравы прилагодженъ на европей-
скій способъ, дуже смачно. Услуга
солидна. Окремѣ комнаты для родинѣ.
Найлучшій вина, пива, лѣкеры, горѣвки
и всѣ можливый напѣтки. Цѣна дуже
мала.